

*„Szeresd a gyermeket
a lét fénye Ő
Esteledik hogyha megy,
Hajnalodik hogyha jó.” (Móra Ferenc)*

SZAKMAI PROGRAM

Tartalomjegyzék

1.Bevezetés	1
2. A bölcsődei nevelés-gondozás célja	2
3. A bölcsődei ellátás szükségessége (ellátandó célcsoport és terület) – az intézménybemutatója	3
4. A bölcsőde feladatai tevékenysége	5
4.1 Az intézmény alapfeladata	5
4.2 Ellátási körzeten kívülről érkező gyerekek fogadása	5
4.3 Az ellátás igénybevételének módja	6
4.4 A szolgáltatásról szóló helyi tájékoztatás módja	7
5. Bölcsődei nevelésünk – gondozásunk	7
5.1 Szakmai Alapprogram	7
5.2 A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei	8
5.2.1 A család rendszerszerű megközelítése	8
5.2.2 A kora gyermekkori intervenciók szemlélet befogadás	8
5.2.3 A családi nevelés elsődlegességének tisztelete	9
5.2.4 A gyermeki személyiség tiszteletének elve	9
5.2.5 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	9
5.2.6 Az állandóság, biztonság és stabilitás megteremtésének fontossága	9
5.2.7 A fokozatosság megvalósítása	10
5.2.8 Az egyéni bánásmód érvényesítése	10
5.2.9 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége	10
5.2.10 A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása	11
5.3 Kiemelt szakmai feladatok	11
5.3.1 A családok támogatása	11
5.3.2 Az egészséges testi fejlődés elősegítése, az egészségvédelem	11
5.3.3 Harmonikus életvitel, lelki egészségvédelem	12
5.3.4 Bölcsődei étkeztetés	13
5.3.5 Higiénés szabályok betartása, takarítás	14
5.3.6 Prevenció	15
5.3.7 Gyógyszeradás, elsősegély	15
5.3.8 A bölcsődés gyermek egészségvédelme	16

5.3.9 Járványügyi előírások	16
5.3.10 A bölcsődei dolgozók egészségvédelme	17
5.3.11 Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	17
5.4 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	18
5.4.1 Komplex művészeti, esztétikai nevelés	19
5.4.1.1 Ének-zenei nevelés	19
5.4.1.2 Vizuális nevelés (firkálás, rajzolás, gyurmázás)	20
5.4.1.3 Anyanyelvi irodalmi nevelés	20
5.4.2 Környezeti nevelés	21
6. A bölcsődei élet megszervezésének elvei	22
6.1 A családok támogatásának módszerei, lehetőségei	22
6.2 Családlátogatás	23
6.3 Beszoktatás (adaptálás)	24
6.4 „Saját kisgyermeknevelő” rendszer	24
6.5 Gyermekcsoportok szervezése	25
6.6 Napirend	25
7. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei	26
7.1 Tanulás	26
7.2 Gondozás	27
7.2.1. Gondozási műveletek, a gondozás megszervezése	27
7.2.1.1 Pelenkázás, bili, WC-használat	27
7.2.1.2 Tisztálkodás	28
7.2.1.3 Étkeztetés	28
7.2.1.4 Pihenés és alvás biztosítása	29
7.3 Játék	29
7.4 Mozgás	29
7.5 Mondóka, ének, zene	30
7.6 Vers, mese	30
7.7 Alkotó tevékenységek	31
7.8 Egyéb tevékenységek	31
7.9 Programjaink	32
7.10 Ünnepeink	33

8. Tárgyi feltételek	34
8.1 A játékkészlet összeállításának szempontjai	35
8.2 A helyiség díszítése	35
8.3 Textíliák	35
9. Személyi feltételek	35
9.1 Szakemberek felkészítése, továbbképzés	36
9.1.1. Képzés	36
9.1.2. Önképzés	37
9.2 Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végzők jogainak védelme	37
9.2.1. A kisgyermeknevelő jogai	37
9.2.2. Szülő/gyermeki jogok védelme, érdekvédelem	37
10. Dokumentáció	39
10.1 Bölcsődevezető által vezetett dokumentáció	39
10.2 Kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció	40
11. A bölcsőde baleset-és munkavédelemmel kapcsolatos szabályai	40
11.1 Balesetvédelemmel kapcsolatos szabályok	40
11.2 Gyermekfelszerelések ellenőrzésének szempontjai	41
11.3 Tűzvédelem	41
11.4 Munkavédelemmel kapcsolatos szabályok	41
12. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja	42
13. A program működésének, ellenőrzésének rendszere	42
14. Zárzó	43
Jogszabályok	44
Mellékletek	45
1. <i>melléklet: Megismerési nyilatkozat</i>	45
2. <i>melléklet: Megállapodás</i>	46
3. <i>melléklet: Szervezeti és Működési Szabályzat</i>	50
4. <i>melléklet: Munkaterv egy nevelési évre</i>	68

1. Bevezetés

A Kiserdei Bölcsőde szakmai programjának célja a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának magas szintű megvalósítása, a szakmai értékek megőrzése és továbbadása, a jó gyakorlatok megerősítése, új módszerek, tevékenységek bevezetése, a dolgozók és szülők szemléletének formálása, kapcsolatépítés.

Bölcsődénk egy gondozási egységen belül két csoportban működik, összesen 24 férőhellyel, feladatát a gyermekjóléti alapellátás feladatkörben végzi.

Családbarát, támogató intézményként biztosítani szeretnénk a gyermekek számára az életkoruknak, fejlettségüknek és egyéni szükségleteiknek megfelelő érzelmi-, értelmi-és mozgásfejlődést, és biztonságos környezetet teremtve lehetőséget adni az új tapasztalatok gyűjtésére, más gyermekekkel való kapcsolatteremtésre, az örömteli játéokra.

Fontos számunkra, hogy a nálunk töltött idő alatt a gyermekek ne csak elérjék életkori sajátosságaik legmagasabb szintjét, hanem élményekkel gazdagodva, szeretettel léghőzben legyenek a mindennapokban.

Pedagógiai hitvallásunk:

- A gyermeknevelésben elsődleges és meghatározó a családi nevelés, a bölcsőde segítő szerepet vállal, együttműködik a családdal.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek és a szülők jogait, az alapvető emberi jogokat.
- Elfogadjuk és becsüljük a kisgyermek személyiségét.
- A nevelést-gondozást egységnek tekintjük.
- Fontosnak tartjuk az érzelmi biztonságot, a személyi és tárgyi környezet állandóságát.
- Bánásmódunkkal, gondozási-nevelési módszereinkkel igazodunk a gyermek egyéni fejlettségeihez, igényeihez.
- Bátorító neveléssel, gyermekközpontú szemlélettel segítjük a személyiség kibontakozását, egészséges fejlődését.

Intézményünk adatai:

- **Az intézmény neve, székhelye:** Kiserdei Bölcsőde 9225 Dunakiliti, Kossuth Lajos u. 94.
- Telefon: +3620668181; 0362068182
- E-mail: bolcsode@dunakiliti.hu

- **Az intézményvezetőjének neve:** Neuburger -Czimmenmann Zsuzsanna
- **A bölcsőde férőhelyszáma:** 24
- **Csoportok száma:** 2
- **Nyitvatartás:** hétfőtől-péntekig 05:30 órától 16:30 óráig
- **Fenntartó neve, székhelye, elérhetősége:** Dunakiliti Község Önkormányzata 9225 Dunakiliti, Kossuth Lajos u. 86.; telefon. 06 96 671 033; weboldal: www.dunakiliti.hu
- **Fenntartó képviselőjének neve, telefonszáma, email címe:** Kovács Andor Tamásné polgármester; +36 30 204 3700, +36 96 671 037; polgarmester@dunakiliti.hu

2. A bölcsődei nevelés-gondozás célja

Dunakiliti község lakosainak igényeihez igazodó, jó színvonalú napközbeni kisgyermek-ellátás biztosítása bölcsődei kereteken belül az alapellátás nyújtásával.

Szeretnénk megvalósítani a község új bölcsődéjének 24 férőhelyén, olyan jó színvonalú bölcsődei ellátást, amely a bölcsődei nevelés-gondozás alapelveinek, feladatainak, és a bölcsődei élet megszervezésének módszertanát figyelembe véve történik.

Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermekek bölcsődei életét hangulatossá, színessé, tartalmassá tegyük, hogy nyitottak és fogékonyak legyenek a világ szépségeire, hogy vidám, boldog és tartalmas gyermekkoruk legyen.

Céljaink:

- A gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával segíteni a harmonikus fejlődést.
- Korszerű táplálkozás biztosítása, egészséges életmódra nevelés.
- Szülők, családok segítése tanácsadással.
- A színvonalas ellátáshoz megfelelő személyi, tárgyi feltételek és a jó munkahelyi légkör biztosítása.
- Az új feladatokra, elvárásokra a munkatársakat felkészíteni, biztosítani a folyamatos képzést, továbbképzést, önképzést.
- Segítés, figyelemfelkeltés a természet szépségeinek felfedezésében.
- Hagyományörzés megteremtése, ünnepekre hangolódás bölcsődénkben.

3. A bölcsődei ellátás szükségessége (ellátandó célcsoport és terület) - az intézmény bemutatása

A napközbeni gyermekellátásra egyre nagyobb igény mutatkozik országszerte, különösen így van ez településünkön. A bölcsődés korú gyermeket nevelő családoknál sok esetben szükségessé válik az édesanya munkaerőpiaci reintegrációja is a családfenntartás érdekében, vagy a gyermek fejlődése során igényli a gyermekközösséget, az otthonon túli szocializációs színteret. Vannak, akik nehéz szociális helyzetük miatt igénylik a bölcsődei ellátást.

Az okok sokrétűek, de az igény a bölcsődei ellátásra egyértelműen megmutatkozik Dunakiliti községben. A Kiserdei Bölcsőde célja a településen található intézményi férőhelyek számának növelése, ezen keresztül a gyermekjóléti alapellátáshoz való hozzáférés javítása a településen élő valamennyi kisgyermeket nevelő család részére.

Az önkormányzat ezen évek óta jelentkező igények, illetve a településen élő 0-3 éves korú gyermekek stabilan magas létszáma miatt úgy döntött, hogy a pályázati támogatással 24 férőhelyes bölcsődét építtet.

A 2 csoportos bölcsődét a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet figyelembevételével a helyi adottságok, igények és lehetőségek figyelembevételével tervezte meg az önkormányzat. Az épület hagyományos megjelenéssel illeszkedik a falusi környezetbe, az óvoda szomszédságában található a község központjában.

Az épület „L” alakú, kelet- nyugati irányú szárnyában kaptak helyet a kisgyermek helyiségei, a másik épületrészbe kerültek a személyzeti és kiszolgáló helyiségek. A két egységet a főbejáratától a teraszig vezető közlekedő választja el. A bejáratok előtetővel védettek. A gyerekkocsi tárolásra is alkalmas előtérből nyílik a közös gyermeköltöző-átadó helyiség és abból a szintén közös fürdőszoba- WC- mosdóhelyiség, amelynek közvetlen kapcsolata van mindkét csoportszobával.

A csoportszobák egyenként 50 m² alapterületűek, üvegezett ajtóval kapcsolódnak egymáshoz és mindkettőhöz tartozik egy-egy játék- és heverőtároló. A csoportszobákból a hozzájuk kapcsolódó terasz közvetlenül is elérhető. Az épület végéhez toldalék-szerűen csatlakozó részben van a kerti játékok és szerszámok tárolója.

A telek belső, védettebb részére került a játszóudvar, az épület utcafronti oldalain rendezett elő- és oldalkert található. A bölcsődébe érkezők fogadását biztosító előkert, valamint az oldalkert

kellems környezetet teremt, míg a játszóudvar a kisgyermek szabadban történő időtöltéséhez nyújt biztonságos területet.

Az épület helyiségei és alapterülete:

Sorszám	Helyiség neve	Terület(m ²)	Sorszám	Helyiség neve	Terület(m ²)
1.	előtér, babakocsi tároló	14,51	17.	öltöző	6,12
2.	takarítószer tároló	3,19	18.	mosdó	2,57
3.	akadálymentes WC	4,28	19.	hulladék	2,85
4.	gyermeköltöző-átadó	19,64	20.	teakonyha	6,57
5.	fürösztő-WC-mosdó	24,98	21.	WC	2,42
6.	csoporszoba	51,79	22.	irattár, fogyóeszköz	4,12
7.	játék, heverő tároló	7,66	23.	kazánhelyiség	6,09
8.	csoporszoba	51,51	24.	mosó	3,38
9.	játék, heverő tároló	7,53	25.	szárító, tisztaruha tároló	4,41
10.	kerti játék	8,30	26.	kerti WC	2,83
11.	kerti szerszám	2,82	27.	tápszerkonyha	4,70
12.	folyosó	19,86	28.	melegítő konyha	14,61
13.	padlásfeljáró	3,46	29.	fogyasztói edény mosogató	6,50
14.	folyosó	20,03	30.	előtér	5,11
15.	vezető	11,95	31.	hulladéktároló	2,07
16.	gyermeknevelői szoba, elkülönítő	11,95			

Kerti felszerelések és játszóterek

A bölcsődeudvar kialakításának célja azt volt, hogy a beépített felszerelések és kültéri játszószerkek a bölcsődés gyermekek fizikai és szellemi képességeinek – ügyesség, mozgáskoordináció, koncentrációképesség – növelését segítik. Az udvar területén többféle játékszert helyeztünk el, amelyek révén játékos körülmények között lehetővé válik a kisgyermek mozgáskultúrájának fejlesztése. Az egyszerű és többfunkciós felszerelések kedves forma- és színvilága a bölcsődés korú gyermekek igényeihez igazodik.

A beépített játszószerkeken kívül szabadtéri kisasztalok köré elhelyezett kerti kisülőkékvirágformát alkotva kerülnek ki az udvarra.

A játszóudvar elengedhetetlen kelléke a homokozó, amit helytakarékosság miatt babaházzal egybeépített típus választásával oldottunk meg. A fák lombkoronájának kifejlődéséig a homokozók árnyékolásáról napernyőkkel gondoskodunk.

A két csoport játszóterületének közös határán helyeztük el a 6 darab 4 fűvókás rozsdamentes acél párásító oszlopot.

A beépített játszószereken túl mobil játékelemek kihelyezésére – mini ugráló, műanyag bújó- és építőelemek – a terasz ad helyet. A mobil játékok tárolására kerti tároló épült.

4. A bölcsőde feladata, tevékenysége

4.1 Az intézmény alapfeladata

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény szerint:

„42/A. §* (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható

a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,
b)* a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.”

4.2 Ellátási körzeten kívülről érkező gyermekek fogadása

Az önkormányzatok között létrejött feladatellátási megállapodás alapján az intézmény lehetőséget biztosít szabad férőhely kapacitásának függvényében a Feketeerdőről, Dunaszigetről, valamint Bezenyéről érkező gyerekek befogadására, nevelésére és gondozására, ezzel is elősegítve a munkavállaló édesanyák gyermekeinek a harmonikus, kiegyensúlyozott gondoskodást.

4.3 Az ellátás igénybevételének módja

Az intézményben a fenntartó határozza meg a térítési díjak összegét, illetve a bölcsődei ellátás igénybevételének szabályairól rendelkezik. A bölcsődei ellátást az alábbiak szerint lehet igénybe venni:

- A bölcsődei ellátás keretében elsősorban Dunakiliti lakóhellyel rendelkező gyermekek elhelyezéséről kell gondoskodni. Mindazon családok igénybe vehetik a bölcsődét, akiknek szükségük van arra, hogy napközben gondoskodjanak a gyermekeikről: a dolgozó, hivatásukat gyakorló, a GYES mellett munkát vállaló, a gyermeküket egyedül nevelő, a tanuló szülők.
- A felvételi kérelmek elbírálásánál a gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezéseit és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30) NM rendeletet kell figyelembe venni. Ezen szabályozás szerint a gyermekek napközbeni ellátását különösen azoknak a gyermekeknek kell biztosítani,
  - akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
  - akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
  - akivel együtt a családban 3 vagy több gyermeket nevelnek,
  - akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.
- A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi orvos/ házi gyermekorvos, a szakértői és rehabilitációs bizottság, a szociális, ill. családgondozó, a gyermekjóléti szolgálat és a gyámhatóság is kezdeményezheti.
- A bölcsődei ellátás igénybevételére irányuló kérelmet az intézményvezetőnél kell benyújtani. Az intézményvezető a kérelem benyújtása és elbírálása után írásban értesíti a szülőket a bölcsődei ellátás kezdetéről és a díjfizetés idejéről.

- Amennyiben az intézményvezető az igénybevételről dönt, úgy az ellátás megkezdésekor a kérelmezővel, illetve törvényes képviselővel megállapodást köt, mely a szakmai program részét képezi a mellékletben.
- A szolgáltatás igénybevételéért térítési díjat kell fizetni, melynek összegéről és kedvezmények igénybevételének módjáról a szülő/ törvényes képviselő a jelentkezéskor tájékoztatást kap.
- A személyi térítési díjat az intézményvezető határozza meg aszerint, hogy a gyermek jogosult-e valamilyen kedvezményre.
- Ha a szülő, illetve törvényes képviselő a döntést vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételét követően a Fenntartóhoz fordulhat.
- Amennyiben a szülő, törvényes képviselő a térítési díj vonatkozásában kedvezményt szeretne igénybe venni, jogosultságát az arra vonatkozó dokumentumokkal igazolnia kell.
- A térítési díjat a jogosult havonta, a tárgyhónapot követő 15. napig köteles az intézménynek megfizetni.
- A jelentkezés folyamatos mindaddig, míg szabad bölcsődei férőhellyel rendelkezünk. Ezt követően a jelentkezőket előjegyzésbe vesszük, és megüresedés esetén értesítést küldünk. Nem minden esetben vesszük figyelembe a jelentkezés sorrendjét, hiszen a 15/1998 NM rendelet értelmében bizonyos családok előnyt élveznek. Ez különösen abban az esetben fontos, ha a gyermek életét, egészségét veszély fenyegeti. Ilyenkor mindent megteszünk annak érdekében, hogy mielőbb ellátást tudjunk biztosítani a rászorulóknak.

4.4 A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

A házi(gyermek)orvos, a védőnő tájékoztatásával, a köznevelési intézmény (Kiserdei Óvoda) értesítésével, az önkormányzat honlapján, illetve közösségi oldalán történő közzététellel tájékoztatjuk a lakosságot a gyermekjóléti alapellátásról.

5. Bölcsődei nevelésünk-gondozásunk

Bölcsődénk nevelési-gondozási programja összeállításában figyelembe vettük a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramját, mint a szakmai szabályozás legmagasabb szintű dokumentumát, a törvényi előírásokat, valamint szakmai programunk igazodik a községben élő családok helyi igényeihez és a fenntartó elvárásaihoz.

5.1 A szakmai alapprogram

- az általános emberi, etikai alapelvek
- az ENSZ „Egyezmény a gyermek jogairól” c. dokumentumban rögzítettek
- a 3 év alatti korosztály ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltak
- a pszichológiai és pedagógiai kutatások eredményei
- a 0-3 éves életszakasz meghatározó szerepének elismerése
- a bölcsődei nevelés-gondozás története alatt felhalmozódott értékek
- a bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata
- a legújabb kora-gyermekkorai kutatások eredményeinek figyelembevételével határozza meg a bölcsődékben folyó gondozó-nevelő szakmai alapelveit, melyek érvényesek az alapellátási csoportokra és szolgáltatásokra is, a sajátosságaiknak megfelelő kiegészítésekkel. Ezeknek az elveknek az elfogadása és gyakorlatban való érvényesítése a bölcsőde gondozó-nevelő munkájának minimum követelménye.

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nemcsak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg.

5.2 A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

5.2.1 A család rendszerszerű megközelítése

A gyermekek változatos családi környezetből kerülnek hozzánk, ahol a család, több, mint a részek összesége. Minden családtag viselkedése, gondolkodása, személyisége befolyással van a gyermek viselkedésére, gondolkodására, személyiségére, formálja azt. A család működésének, hatásainak felismerése nagyban segíti munkánkat, mert megérthetjük a szokások, normák, szabályok, értékek hátterét, és ennek megfelelően alakíthatjuk nevelési módszereinket, ill. kapcsolatrendszerünket.

5.2.2 A kora-gyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A kora gyermekkorai intervenció szemlélet magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A kisgyermeknevelő feladatai közé tartozik az esetleges fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése. Fontos számunkra, hogy minden gyermek számára egyéni

szükségletéhez igazodó utat jelöljük ki, figyeljünk a rizikófaktorokra, az átlagtól eltérő fejlődésmentet mutató gyermekek viselkedésére, a hangulati élet rendellenességeire. A felismerést követően a szülővel tapintatos beszélgetést kezdeményezünk, majd egyetértés esetén közösen konzultálunk a pedagógiai szakszolgálattal. Az intervenciós szemlélet az eddigiektől eltérő gondolkodásmódot kíván meg a kisgyermeknevelőktől, amely véleményünk szerint nem tanulással, hanem tapasztalatcserével, mintanyújtással, saját élmény átélésével szerezhető meg.

5.2.3 A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Bölcsődénk ennek tiszteletben tartásával, erősítésével, segítésével vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében. Fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

5.2.4 A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A bölcsődei nevelésünk-gondozásunk érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget - a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye / ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg.

5.2.5 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben. A gyermekekkel foglalkozó felnőttek a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyetértenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik. A kisgyermeknevelő személyiségén keresztül hat a gyermekekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel és magas szintű társas készségekkel bíró szakemberekre van szükség, ami alátámasztja a szakmai továbbképzés fontosságát.

5.2.6 Az állandóság, biztonság és stabilitás megteremtésének fontossága, a fokozatosság elve

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját” kisgyermeknevelő-rendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra

épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

5.2.7 A fokozatosság megvalósítása

A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a jó szokások kialakulását. Az ismétlődés tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményez a napi események sorában, növeli a gyermek biztonságérzetét. A fokozatosság elvének megvalósítása különösen fontos a bölcsődei beszoktatás során. Nagy gondot kell fordítanunk arra, hogy lépésről lépésre haladva, minden gyermek egyéni tűrő- és alkalmazkodóképességét figyelembe véve tervezzük az adaptációk menetét.

5.2.8 Az egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető.

A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, etnikai stb. hovatartozását és lehetőség szerint segíti az identitástudat kialakulását, fejlődését, valamint segíti a saját és más kultúrák, hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

A gyermek fejlődéséhez alapvető a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

5.2.9 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, a gyermek felé irányuló szeretet, az elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, próbálkozások bátorításával segíti a tanulást az egyes gondozási helyzetekben.

A nevelés alapja a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A bölcsődei nevelés-gondozás egységének alapja a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az egyéni próbálkozások támogatására irányul.

5.2.10 A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A fejlődés támogatása érdekében rendkívül fontos, hogy a kisgyermeknevelő folyamatosan, az adott szituációnak megfelelően – gondozás és játéktevékenységek során – ismereteket nyújtson a gyermekek számára, ill. a megszerzett ismereteket pontosítsa, megerősítse, újakkal bővítse, miközben fejleszti a gyermekek szabálytudatát és szokásainak kialakulását. Az előreláthatóság érdekében tervezze meg a napi tevékenységeket, tájékoztassa a gyermekeket a várható eseményekről, így ők is szívesen segítenek és bevonhatók a cselekvésekbe. Ez a „rend” és viselkedésekre adott pozitív visszajelzés megerősíti a gyermek biztonságtudatát és támogatja a kompetenciakésztetését.

5.3 Kiemelt szakmai feladatok

Célunk a 0-3 éves életkorú gyermekek testi és pszichés gondozása-nevelése által, személyiségük kibontakoztatásának és fejlődésüknek elősegítése. Programunk alapja a családi nevelés elsődlegessége, célunk a különböző szociokulturális háttérből érkező gyerekek sokoldalú személyiségének harmonikus kibontakoztatásának elősegítése. Fejlődjön a gyermek testi, lelki, értelmi érettség terén, váljon alkalmassá az óvodai életre.

5.3.1 A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

5.3.2 Az egészséges testi fejlődés elősegítése, az egészségvédelem

Feladatunk a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése, az egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése (étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, pihenés, szobatisztaságra nevelés, levegőzés, mozgás).

Bölcsődénk egészségnevelésének célja a gyermek egészség-kulturáltsági szintjének szükség szerinti, korosztálynak megfelelő emelése. Célunk a gyermek saját maga iránti igényességének megalapozása, az ezt elősegítő tudatos testápolási szokások kialakításával, mely főleg a gondozási műveletek során történik. Intézményünk a megfelelő egészségneveléshez biztosítja az egészséges környezetet, valamint az egészséges fejlődést elősegítő nevelést-gondozást.

Bölcsődés korban a mozgás alapvető formái alakulnak ki és fejlődnek. Rendkívül nagy a mozgásigénye a bölcsődés gyermeknek, melyet ki kell elégíteni. A mozgás a kisgyermek lételeme, a mozgásos tapasztalatok jelenítik meg számukra az igazán érthető és feldolgozható információt a világ megismerésére. A gondolkodás fejlődése ebben a korban érzékszervi-mozgásos sémákon keresztül történik.

Biztosítjuk a rendszeres testmozgást, a napi szabad levegőn való tartózkodást, megfelelő udvari mozgásfejlesztő játék, homokozó, mászóka, motor, csúszda stb. és csoportszobai játékok segítségével. A levegőzés időpontja, mértéke az évszaknak, időjárási viszonyoknak, gyermekek életkorának megfelelően van megválasztva. Nyáron a nap nagy részét a játszóudvaron töltik a gyerekek. A napsugarak jótékonyan hatnak a gyermekek egészségére. A veszélyes ultraibolya sugarak ellen magas faktorszámú napozókrémeket és árnyékoló, napernyőt használunk. Az eszközök használata a gyermek belső készítésén, igényén alapul, azokkal bármikor játszhat a kialakított szokásokon belül. A finom motorika fejlődéséhez is biztosítjuk a feltételeket a csoportban és a szabadban egyaránt. Közös játékos mozgással örömforrást, tapasztalatszerzési lehetőséget nyújtunk a gyermekek számára. A szervezett testmozgás helyettesíti a kinti mozgást, ha az udvarra menetel nem lehetséges.

5.3.3 Harmonikus életvitel- lelki egészségvédelem

A gyermeknek szüksége van arra, hogy mindig feltétel nélkül szeressék. A nap minden pillanatában kell, hogy érezze az őt körülvevő környezet megnyugtató kellemes közvetlenségét.

Feladatunk:

- Az érzelmi biztonság megteremtése, tetteiben megnyilvánuló valódi szeretetkapcsolat megélése (szemkontaktus, testi érintés, megerősítő dicsérő szavak, a gyermekekre irányuló figyelem) útján.
- Szabad, derűs kellemes légkör megteremtése, a színek, fények, illatok, kelmék, az énekzene varázslatos hatásaival. A jóra, szépre való törekvéssel, a rugalmas napirenddel, az aktív és passzív időtöltés megfelelő arányának biztosításával, a gyermek

szükségeinek és igényeinek figyelembevételével biztosítjuk az egészséges lelki fejlődéshez megfelelő élményanyagot.

- Segítjük a szülőket a neveléssel, gondozással kapcsolatban a gyermek harmonikus fejlődése érdekében.

5.3.4 Bölcsődei étkeztetés

Az étkeztetés bölcsődénkben a modern táplálkozás-tudományi elvek szem előtt tartásával, szigorúan ellenőrzött minőségi követelményeknek (HACCP) megfelelően történik.

- A bölcsődei élelmezés során a korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálkozási elveket és normatívákat vesszük figyelembe úgy, hogy a táplálék
  - mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű legyen,
  - a higiénés követelményeknek megfelelő és élvezhető legyen,
- Intézményünkben a korszerű táplálkozás feltételeinek tárgyi, személyi feltételei adottak.

Figyelembe vesszük, hogy a kisgyermek bölcsődei élelmezésében napi négyszeri étkezés esetén (reggeli-tízórai-ebéd-uzsonna) az ajánlott napi energia- és tápanyagtartalom 75%-át biztosítsuk. Az étrendünk változatos, idényszerű, ízében összehangolt, valamint mindig szem előtt tartjuk, hogy az önálló étkezésre való nevelés szempontjából is megfelelő legyen.

- Az Egyetem Étterem Konyha Kft – Dunakilitin üzemeltetett konyhája segítségével oldjuk meg a gyermekek ellátását, mivel a bölcsődének nem áll főzőkonyha a rendelkezésére. A beszállító garantált minőségű ételeket állít elő naponta, minőségi alapanyagok felhasználásával, modern konyhatechnológiai eljárások alkalmazásával, a szigorú konyhatechnológiai előírásokat betartva. A kijelölt úton (gazdasági bejárat), zárt tároló edényekben érkezik a tálaló konyhába az étel.
- Étlapunkat dietetikus állítja össze. A reggelit, a tízórai, az uzsonnát a bölcsőde konyhájában dajkáink készítik elő az előírásoknak megfelelően,
- Gyümölcsökkel, zöldségekkel tesszük változatosabbá az étrendet. Folyadékpótlásra a tiszta víz a legmegfelelőbb.
- Orvosi igazolás alapján az ételérzékenységben szenvedő kisgyermekek igényeit is ki tudjuk elégíteni. Ez nagyon fontos, mert figyelemmel tudjuk kísérni a gyermekek helyes táplálkozását, hisz ebben az életkorban alapozzuk meg a gyermekek ízvilágát és immunrendszerét.

- Fontosnak tartjuk, hogy a csoportban is naponta kóstolja meg a kisgyermeknevelő az ételt, ezáltal is informálva a gyermeket az elé kerülő étel milyenségéről, kedvet keltve az evéshez. Törekszünk a gyermekeknél az étkezési kedv fenntartására.
- A bölcsődei étkezésre 37/2014. (IV.30) EMMI rendelete a közétkezésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozik, mely a megvalósításban meghatározó.

5.3.5 Higiénés szabályok betartása, takarítás

- Főétkezések előtti kézmosás.
- Papír zsebkendő, papírszalvéta használata.
- Fürdőszobai gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pólyázó asztal, bili, WC, kézi fertőtlenítése.
- A csoportszoba gyakori szellőztetése.
- 2 hetente, ill. szükség esetén, soron kívül játékmosás, fertőtlenítés, napi, heti, ill. szükség esetén, soron kívüli takarítás, fertőtlenítés
- Havi nagytakarítások, fertőtlenítés.
- A takarítást úgy szervezzük, hogy az a gyermekeket ne zavarja. Csak azokat a helyiségeket lehet nyitvatartási idő alatt takarítani, ahol gyermekek nem tartózkodnak. A takarítóeszközöket használat után ki kell mosni és tisztán, a tisztítószerekkel együtt kell elhelyezni, az erre kijelölt, zárt helyen, ahol a gyermekek nem férhetnek hozzá. A tisztító- és fertőtlenítő szereket a mindenkori közegészségügyi előírásoknak megfelelően kell alkalmazni.
- Szennyes ruha/pelenka kezelése, mosása: A szennyes pelenkát minden esetben fertőzőttnak kell tekinteni, zárt edényben kell elvinni a mosóhelyiségbe. Fektetőre vagy a földre helyezni nem lehet. Minden gyermek tisztázása után fertőtleníteni kell a fektetőt. A fertőtlenítő oldatot a fektető mellett kell elhelyezni és előírás szerint cserélni. A gyermekek ruháit, ágyneműit, törülközőit, asztalterítőit és a köpenyeket közepesen szennyezettnek kell tekinteni, ennek megfelelő mosástechnikát kell alkalmazni. A kimosott textiliát szennyeződés és fertőződésmentes körülmények között kell tárolni.
- Dohányozni a bölcsőde egész területén tilos!

- Hetente, ill. szükség esetén soron kívüli ágyneműcsere, heti, ill. soron kívüli törölköző csere esetén a törölközők elhelyezése úgy történjen, hogy azok egymással ne érintkezzenek. Ugyanilyen módon kell megkülönböztetni a gyermekek fésűit, hajkeféit.
- Festés: Évenként meszelni kell a melegítőkonyhát, a mosogató helyiségeket, a mellékhelyiségeket és a mosókonyhát, az egész intézményt 2-3 évenként kell festeni.

5.3.6 Prevenció

- Vitaminellátás:
  - naponta nyers zöldség vagy gyümölcs fogyasztása.
- Gyermekfogászat:
  - cukorfogyasztás csökkentése, rágásra nevelés, vízfogyasztás, kínálással a vízfogyasztás ösztönzése, növelése, levegőzés,
  - 2 éves kor: szájöblítés,
  - 2 és fél év körül: fogkrém nélküli fogmosás,
  - 3 éves kor körül: gyermekfogkrémmel végzett fogmosás, példaadással.

5.3.7 Gyógyszeradás, elsősegély

- Lázás, hurutos, antibiotikummal kezelt beteg gyerek nem jöhet bölcsődébe.
- Egyes nem fertőző/allergia, anyagcsere, vese - húgyúti, epilepszia stb. / betegségben szenvedő gyerekek, ha szükséges a háziorvosa által előírt gyógyszerét beadják a bölcsődében.
- Sürgős esetben láz-és fájdalomcsillapítót kap a gyermek.
- A szülőknek írásban kell nyilatkozniuk a gyógyszereszedéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben/ milyen gyógyszert kaphat a gyerek, milyen gyógyszerre érzékeny stb /.
- A kisgyermeknevelőnek ugyancsak írásban kell jeleznie azt, hogy milyen gyógyszert kapott a gyerek (üzenőfüzet).
- A bölcsődében van elsősegély doboz, mely a kisgyermeknevelők számára hozzáférhető helyen, a gyermekek elől elzártan van tárolva.
- A gyermekorvos állítja össze a bölcsőde gyógyszerkészletét, melyben kell, hogy szerepeljenek lázcsillapítók/kúp, tablettá, szirup, injekció/, görcsoldók /kúp és tablettá/, allergia elleni szerek /tablettá, szirup, injekció, kenőcs/, életmentő gyógyszerek.

- Ha a gyermek saját gyógyszert hoz a bölcsődébe, akkor azt fel kell címkézni. A címke tartalmazza a gyermek nevét, főbb utasításokat (milyen esetben adható) és a gyógyszer lejáratát idejét.

5.3.8 A bölcsődés gyermekek egészségvédelme

A betegség gyanúját a bölcsődei kisgyermeknevelő jelzi a szülőnek, aki gondoskodik arról, hogy minél hamarabb hazavigye a gyermekét. A bölcsődében minden esetben ún. sürgősségi ellátás (lázcsillapítás, elsőslegesen sebellátás... stb.) történik, a betegség kezelése a család orvosának feladata.

Lezajlott betegség után a szülő köteles orvosi igazolást hozni a bölcsődébe, melyet a kisgyermeknevelő a bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapon dokumentál, és a bölcsőde orvosa számára megőrzi.

5.3.9 Járványügyi előírások

A védőoltásokkal kapcsolatos részletes feladatokat az Országos Epidemiológiai Központ által évente kiadott, az adott védőoltási év tevékenységére vonatkozó módszertani levél határozza meg. A védőoltások nyilvántartása és jelentése a házi gyermekorvos feladata.

A bölcsődei gondozottaknál az életkorhoz kötötten kötelező védőoltásokról célszerű saját nyilvántartást is vezetni. Az életkorhoz kötött kötelező védőoltások megtörténtéről a bölcsőde orvosa, a kisgyermeknevelő a Gyermekegészségügyi Kiskönyvben bejegyzett oltások alapján tájékozódhat, az ott dokumentált oltások megtörténtét rá kell vezetni a gyermek egészségügyi törzslapjára is. Az a kisgyermek, aki a kötelező védőoltásokat nem kapta meg, nem járhat bölcsődébe.

- Ha a bölcsődében fertőző betegség, vagy annak gyanúja fordul elő, azt a 18/1998. (VI.3.) NM rendeletben foglaltak szerint jelenteni kell.
- A bölcsődében észlelt egyes fertőző betegségek esetén az ÁNTSZ területileg illetékes városi intézete a megbetegedési veszély elhárítása érdekében (hatályos jogszabály alapján) elrendelheti a gondozottak védőoltását, vagy gyógyszeres kezelését, melyet a bölcsőde orvosának - a háziorvossal egyeztetve – el kell végeznie.
- A fertőző betegséget terjesztő vagy egyéb egészségügyi vonatkozásban káros rovarok és egyéb ízeltlábúak, valamint a rágcsálók ellen védekezni, elszaporodásuk megakadályozásáról, és rendszeres irtásokról gondoskodni kell.

- A területileg illetékes ÁNTSZ városi intézete a bölcsődékben a tetvesség felderítésére időszakos vagy soron kívüli szűrővizsgálatot rendelhet el, melyet el kell végezni.

5.3.10 A bölcsődei dolgozók egészségvédelme

A dolgozó köteles munkába lépés előtt a foglalkozás-egészségügyi orvosnál munkaköri alkalmassági vizsgálaton megjelenni. Egészségügyi Nyilatkozatot kell aláírnia, melyben vállalja, hogy az ott felsorolt tünetek, megbetegedések észlelése esetén köteles jelentkezni az alkalmasságot elbíráló foglalkozás-egészségügyi orvosnál. (33/1998. (VI.24.) NM rendelet) A bölcsőde vezetője köteles folyamatosan figyelemmel kísérni, hogy a dolgozó rendelkezik-e érvényes ernyőszűrési lelettel. A dolgozó köteles jelenteni a bölcsőde vezetőjének, ha egészségi állapotában a munkáját kedvezőtlenül befolyásoló változás (ismeretlen eredetű lázas megbetegedés, mások megbetegedését okozó bőrbetegség, hasmenés és heveny gyomor-bélpanaszok) következik be, vagy vele közös háztartásban élő személynél hasmenéses megbetegedés fordul elő.

5.3 11 Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

Feladatunk:

- Derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az átélt nehézségeinek feldolgozásában.
- Kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése.
- Az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetben, az éntudat egészséges fejlődésének segítése.
- A társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése.
- Lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére.
- Kommunikatív képességek fejlődésének elősegítése, kommunikációs kedv felébresztése és fenntartása (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása).
- A szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő, érzékszervi és /vagy mozgássérült, sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek speciális nevelése – gondozása, szükség esetén más szakemberek bevonásával

A közösségfejlesztés célja a bölcsődében a gyermek társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a közösségi élet alapjainak megteremtése. A társas viselkedés, az alkalmazkodás szabályainak első tényleges színtere a bölcsőde. A gyermek itt szembesül először a közösséghez, annak szabályaihoz való alkalmazkodással. Nagy a felelőssége a bölcsődében dolgozó szakembereknek a beilleszkedési nehézségek korai felismerése, és ezek korrigálása megfelelő segítséggel. Fontos, hogy a beilleszkedési problémáknak ne csak a kirívó magatartással párosuló eseteit vegyük észre, hanem azokat is, mikor egy gyermek a közösség peremhelyzetű tagjává kezd válni, nem vesz részt a közösség életében. Ezek korrigálása ugyanolyan fontos és ugyanolyan nehéz feladat, mint a normaszegő viselkedés megszüntetése.

Célunk:

- Viselkedésformák kialakítása az intézményi normarendszer alapján.
- Az elvárások egyértelmű megfogalmazása, azok betartatása.
- Következetesség.
- A megfelelő egyensúly megteremtése a szabályok és a kötetlenség között.
- A teljesítmények ösztönző értékelése dicsérettel.
- Közös célok kitűzése.
- Közös alkotások, játékok megszervezése.
- Különleges alkalmak, színes programok biztosítása.
- A gyermekek közösségbe való bekapcsolódásának segítése.
- Az együttműködésre való lehetőségek megteremtése.

Céljaink megvalósulása az érzelmi és társas kompetenciák fejlődését eredményezi.

5.4 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva, a közvetlen környezetében szerzett tapasztalataira építve segítjük az egyéni képességek kibontakozását. A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk. A képességgondozás a meglévő erősségek további fejlesztését jelenti. Az egyes erősségek fejlesztése azért bír rendkívüli jelentőséggel már bölcsődében is, mert hozzájárul mind az egészséges személyiségfejlődéshez, mind pedig a beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítéséhez, valamint nem utolsósorban a szociális hátrányok majdani leküzdéséhez. Azzal, hogy a gyermek valamely területen megmutatkozó „tehetségét” nem hagyjuk figyelmen kívül, hanem biztatjuk ennek fejlesztésére, megerősítjük önbizalmát, javítjuk önészlelését, és az alkotáshoz, tanuláshoz való viszonyát.

Célunk:

- A személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával.
- Gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése.
- A gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés, nevelés.
- Kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével.
- Az érdeklődés megteremtése, fenntartása.
- Sikerélményhez való juttatás.
- Kudarckok megelőzése.

5.4.1 Komplex művészeti, esztétikai nevelés

5.4.1.1 Ének- zenei nevelés

A kisgyermeknevelésben nagyon fontos szerepe van a zenei nevelés, mesehallgatás, vershallgatás nyújtotta pozitív élménynek. A kisgyermek életének első 3 évében érzelmi benyomásokra reagál, érzelmi világára hatva érvényesítjük elnevelési céljainkat. Az ének, a mondóka érzelmeket fejez ki, érzelmeket támaszt. Segítségnyújtást nyújt abban, hogy megszeretessük a bölcsődébe kerülő kisgyermekkel az új környezetet. Gyakran megfigyelhető, hogy egyéb tevékenységtől még elzárkózó gyermek az éneklésre, ritmikus mondókákra rácsodálkozva figyel, bekapcsolódik, mozgással kíséri. A ritmus játékos mozgása, tapsolása, kopogása, a dallam lüktetése a gyermeket mozgásra készíti. Következésképpen használt mondókákkal – lovagoltatókkal, hintáztatókkal, táncoltatókkal, kopogtatókkal, ringatókkal – segítjük elő a ritmikus járást, mozgást. A játék a hanggal kellemes módja annak, hogy a kisgyermek nyelvi fejlődését elősegítsük. Amikor éneklünk, a nyelvet a zenével kapcsoljuk össze. A zene képes olyan speciális töltést adni a szavaknak, amelyeket azok önállóan nem tudnak kifejezni.

Hallás – ritmusfejlesztéshez hangszerekkel játszanak a gyermekek (kisdob, ütő, xilofon, rumbatók). Hallásképzés, hallásfejlesztés során zenei nevelésünk anyagát elsősorban ritmusban, dallamban, szövegben egyszerű népi dalainkból vesszük. Egy – egy szép dallam derűs, megnyugtató légkört teremt. A dalok dúdolása, „az altatók hangja” minden verbális asszociációtól mentes abszolút – zene. Megelőzi az indulatkitöréseket, földeli a félszeg szorongásait. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

5.4.1.2 Vizuális nevelés (firkálás, rajzolás, gyurma)

A firkálás (rajzolás), a festés, a plasztikai ábrázolás kezdeti formái fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlődésének.

A rajzfejlődés szakaszai bölcsődés korban:

Motívum szakasz: 1-3 éves kor körül jellemző: a mozgás és a nyomhagyás öröme dominál, napirenda gyermek rájön arra, hogy az eszközökkel nyomot hagyhat, az alapfirkák begyakorlása folyik, s ezt a funkciógyakorlást funkcióöröm kíséri. (Kb. húsz alapfirkát különböztethetünk meg). Kezdetben a rajzolás inkább motoros tevékenység, amelyben az egész test részt vesz, de alapja azoknak a próbálkozásoknak, amellyel valamit ábrázolni akar. 25-27 hónapos korban megjelennek a zárt firkák, ami egybeesik az én-tudat kialakulásával.

Forma szakasz: a harmadik életévben kezdi kombinálni a gyermek az alapfirkákat, kezdetben csak kettőt kapcsol össze, majd több firka összekapcsolásából kialakulnak a kombinátumok.

Kompozíciós szakasz: a 3. életév betöltése körül kezdődik, de csak óvodás korban teljeseedik ki. A kombinátumokból egyre bonyolultabb alakzatokat hoz létre, ezek az „olyan mintha...” alkotások.

A plasztikai ábrázolás fejlődése bölcsődés korban:

Ábrázolás előtti szakasz: 1,5-2 éves kor között a gyúrmányok időszaka. Már az első ujjnyomatok a gyurmában jelentős élménnyel ajándékozzák meg a gyermeket, felismeri az anyag formálhatóságát. Élvezettel gyúrja, gyömszöli az anyagot, ismerkedik az anyag tulajdonságaival. Maga az alakítás és nem az alakzat létrehozása az öröm, ezért azonnal szét is rombolja, amit létrehozott.

Az első emberi figurák időszaka: általában az első jelentéssel bíró figura a plasztikai ábrázolásban az ember. A spontán megjelenő figurák hosszú fejlődésen mennek át.

5.4.1.3 Anyanyelvi, irodalmi nevelés

A versmondás, a mesehallgatás, a mondókák és dalok a bölcsődés gyermek anyanyelvi nevelésének semmi mással nem pótolható lehetősége. Elősegítik a fantázia színesedését, a gondolkodás és beszéd fejlődését. A verses szöveggel kísért játékok olyan közös együttlétek, amelyek meghitt hangulatot és a játék, mozgással kísért örömet is biztosítják. A jó mese és gyermekvers hangzásban, ritmusban, hangulatban, képi megjelenítésben felülmúlja a hétköznapi beszédünket. Nincs más, amire a kisgyermek ennyire elmélyülten, önként

odafigyelne. Az életkornak megfelelő és fejből mondott mese pihentet, szórakoztat, erősíti a képzeletet, segít az élmények feldolgozásában. A vers és a beszéd mozgásra serkenti a kisgyermeket; ugrál, tapsol, forog, ringatózik.

5.4.2 Környezeti nevelés

A bölcsődés gyermek számára is ösztönző erő a természet, amelynek a gyermeki személyiség fejlődésére rendkívül nagy hatása van. A természeti környezet kifogyhatatlan tárháza a játéknak, alkotásnak, az ezekhez kapcsolódó ismeretszerzésnek. Csak az egészen fiatal korban elkezdett környezeti nevelés lehet biztosíték arra, hogy a gyermekben pozitív viszonyulás alakuljon ki a környezet, az élőlények iránt. A bölcsődés gyermeket a természetből elsősorban az állatok érdeklik, érdeklődve figyelik azokat, utánozzák hangjukat, mozgásukat, testi közelségbe is szívesen kerülnek velük, pl. bátran megfognak férgeket, rovarokat (az azoktól való utálkozás már felnőttől tanult viselkedés). A növények élőlényként való elfogadása a bölcsődés korú gyermek számára még nem egyszerű, de egy csírázó mag, egy rügyező ág megfigyelése felkelti érdeklődésüket, ismereteket szerezhetnek az évszakok szerint változó természetről. A természeti jelenségek megfigyelése is érdekes tapasztalatot jelenthet. Az élettelen környezettel a gyermekek kapcsolata sokrétű. A föld, a víz a levegő természetes módon jelen van életükben. A rögös föld, a száraz és vizes homok tapintása, markolásása, a kavicsok gyűjtögetése lehetőséget ad a környezet megismerésére. Az így megszerzett ismeretekre lehet alapozni a későbbi környezeti nevelést.

Gyakorlatban:

- A bölcsőde udvarán madarak, rovarok, csigák megfigyelése (külső tulajdonságok, mozgás, hang), a bölcsőde kerítésén túl sétáltatott kutyák megfigyelése, fajták sokféleségének megfigyelése.
- Képeken a szabadban látott állatok keresése, hangjuk utánzása.
- Képeskönyv nézegetése közben énekek mondókák az állatokhoz kapcsolódva.
- Állatbábokkal tevékenység közben a tapasztalatok felidézése, hangutánzás.
- Ismerkedés a háziállatokkal, vadállatokkal képekről.
- Virágok gyűjtése, azokkal a csoportszobák díszítése.
- Zöldségekkel, gyümölcsökkel ismerkedés (szín, forma, nagyság, íz, illat).
- Virágok, levelek préselése, ragasztása.
- Kavicsok, termények gyűjtögetése, megfigyelése.
- Homokkal, vízzel tevékenykedés, ismerkedés tulajdonságaikkal, kölcsönhatásaikkal.

- Időjárás megfigyelése (szél, csapadék különböző formái, napsütés, zivatar).

Az ismeretek bővítését gyakorlati szinten a szobai- és az udvari játék tevékenységeinek ideje biztosítja. A gyermekkel foglalkozó szakembernek nagy felelőssége van abban, hogy ki tudja-e alakítani, meg tudja-e alapozni a gyermekben a környezetért érzett felelősségtudatot. Az állatok és természet megszerettetése az alapja a későbbi környezetbarát (és nem környezetromboló) viselkedésnek.

6. A bölcsődei élet megszervezésének elvei

6.1 A családok támogatásának módszerei, lehetőségei

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása. Az együttműködés kölcsönös, a gyermekről való gondoskodás közben figyelembe vesszük az otthoni egyéni szokásokat.

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában, és a családokat is segíti gyermekük nevelésében. A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van. Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, a cél minél többet alkalmazni közülük:

- Beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor: a szülők napi kapcsolatban vannak velünk, reggel és délután mindig meg lehet beszélni a fontosnak tartott eseményeket.
- Szülői értekezleten tájékoztatást adunk a családok részére a bölcsődei életéről, a szakmai programokról, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről, s lehetőség van a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is. Tájékoztatást adunk a kedvezményekről a szükséges nyomtatványok biztosításával, a bölcsődében folyó korszerű táplálkozásról az életkori szükségletek figyelembevételével, diétás étkeztetés lehetőségeiről és a sérült gyermekek elhelyezési módjáról adunk ismertetést.
- Hirdetőtábla, az intézmény honlapja, közösségi oldalon való megjelenés

- Üzenő füzet használata folyamatosan történik. Ebbe a szülő is bejegyez fontosabb kéréseket, valamint tájékoztatást ad a gyermek távolléti idején történt eseményekről. A beszoktatásról készítünk bejegyzést, valamint a gyermek egy-egy, a fejlődése során elért változásról (pl. szobatisztaság, beszéd, mozgás, játékfejlődésről) valamint a törzslapon vezetett fontosabb változásról és a negyedévenkénti értékelésről adunk tájékoztatást.
- Nyílt napok a beszoktatási időn túl biztosítanak lehetőséget a családok számára, hogy betekintést nyerjenek a bölcsődei életbe, ill. gyermekük közösségbe való beilleszkedésébe. Nem hirdetünk előre egységes nyílt napot, mert úgy gondoljuk, ezzel nagyon terhelnék a gyerekeket, de előre egyeztetett időpontban a szülők, bármikor lehetőség van a bölcsődei élet megtekintésére. A napi találkozások is hasonlóak a „nyílt naphoz”, hiszen akár reggel, akár délután a szülő bemehet a csoportba, és idejétől függően megfigyelheti gyermeke játékát, társas tevékenységét.
- Időpont-egyeztetés után egyéni beszélgetés: az egyéni beszélgetést a szülő, a kisgyermeknevelő és az intézményvezető is kezdeményezheti. Erre többnyire akkor kerül sor, ha a gyermek bölcsődei élete során viselkedésében, kapcsolataiban, fejlődésében eltérést látunk az átlagostól, ill., ha a szülőnek problémái adódnak a bölcsődei neveléssel kapcsolatban. Ilyenkor elsődleges szempont a tapintat.

6.2 Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek otthoni környezetben való megismerése. Az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerül sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta.

A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenekfelett tiszteletben kell tartani.

A kisgyermeknevelő:

- ismerje a családlátogatás jelentőségét,
- a családlátogatáson hivatásának megfelelően viselkedjen,
- a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.

6.3 Beszoktatás (adaptáció)

A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének bevezetése, a bölcsődei gondozó-nevelő munka egyik fontos feladatát, a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket (pl. étvágytalanság, súlyesés, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, alvászavar stb.).

A beszoktatás terén a szülővel együtt történő, legalább kéthetes beszoktatásra törekszünk. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás ideje alatt a szülőknek és a gyermekeknek lehetősége van arra, hogy megismerhesse az intézményben dolgozókat, a szokásokat, kialakuljon az együttműködő, kölcsönös bizalmi viszony a család és a bölcsőde között. A beszoktatás kezdeti szakaszában a gyermek édesanyjával vagy más gondviselőjével együtt tölt el rövidebb, hosszabb időt a bölcsődei csoportban. A kisgyermeknevelő a gyermek reakcióit figyelembe véve veszi át az anyától a gondozási műveleteket. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékli az adaptáció során fellépő stressz reakciókat (sírás, tiltakozás, szülőhöz való fokozott ragaszkodás stb.) A beszoktatás előre megtervezett beszoktatási ütemterv alapján történik. A beszoktatás ideje alatt a kisgyermeknevelő munkarendje úgy van kialakítva, hogy az anya bölcsődei tartózkodása idején figyelemmel kísérhesse az anya - gyermek kapcsolatát és minél több információt szerezhessen a gyermek nevelésével, gondozásával kapcsolatban.

6.4. "Saját kisgyermeknevelő"- rendszer

A "saját kisgyermeknevelő" - rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik a bölcsődei csoportban. A csoport gyermekeinek egy része /6-7 gyermek/ tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.

A kisgyermeknevelő az ún. ölelkezési időben - az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő jelen van - idejét elsősorban a "saját" gyermekei gondozására, nevelésére fordítja. A "saját kisgyermeknevelő" szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermeknevelője, (felmenőrendszer).

A "saját kisgyermeknevelő"-rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a "saját" kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

6.5 Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. (2 év felett max. 14 fő/csoport; 2 évesnél kisebb korú gyermekek esetén maximum 12 fő/csoport, indokolt esetben még kevesebb). A magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, hiszen nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

- Egy kisgyermeknevelő maximum 6-7 "saját" gyermeket láthat el.
- Ha sérült gyermeket egészséges bölcsődei csoportban, (integráltan) helyezünk el, ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg.
- A gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járjon. Nálunk ezek a szabályok alapérvényűek. Ettől eltérni csak nagyon indokolt esetben (pl. olyan gyermek jelentkezik, akinek a felvétele azonnal szükséges) lehetséges.

6.6 Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja.

A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg - s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. bölcsőde nyitása, zárása stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját

kisgyermeknevelő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

A kisgyermeknevelők munkarendje a gyerekek napirendje alapján készül el

A gyerekek spontán érdeklődése alapján történő tevékenységek a napirend során: játék, mese-vers, rajz, festés-mintázás, ének-zene, énekes játékok, környezet megismerése, testmozgás, mozgásfejlesztés

7. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei

A bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás igényének és kompetencia érzésének erősítése.

7.1. Tanulás

A bölcsődében a kisgyermek tevékenységei során, tevékenységbe ágyazottan szerzi ismereteit, tapasztalatait az őt körülvevő világról. A tanulás alapja a személyes kíváncsiság, érdeklődés.

Az azonos időben zajló tanulási folyamatok intenzitása különböző. A fejlődés, a tanulás folyamatos, időkorlátok nélküli, egyéni ütemnek megfelelő. A gyermekek közötti érdeklődés, tanulási stratégia, tanulási típus tekintetében megmutatkozó különbségek léte természetes. A tanulási folyamatban vannak megtorpanások, stagnálások, sőt visszaesések is. A teljesítmény elváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye, ugyanis nem a fejlettebb szint gyors elérése a cél, hanem az, hogy minden gyermek örömteli tevékenységének során jusson előbbre. Az önálló gondolkodás, a véleményalkotás és a döntésképeség kibontakozásának segítése a tanulás fontos célja.

A sikert dicsérettel jutalmazzuk. A tanulás az érzékszerveken át szerzett információkból kiindulva a feltételes reflexláncok sokaságán keresztül valósul meg. A tanulásban sok-sok gyakorláson keresztül érhetnek el a gyerekek sikereket.

A kisgyermekkor tanulás színterei:

- a természetes élethelyzetek
- a gondozás és a játék
- a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció

A tanulás formái:

- utánczás
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- a kisgyermeknevelő–gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás

Feladat: Változatos tevékenységek biztosítása, szokások kialakítása.

7.2 Gondozás

A kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. Bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek a kezdetektől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét.

A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállósodást. A gondozási műveletek (öltözködés, pelenkacseré, WC-használat, kézmosás, étkezés) alatt a gyermekek fizikális szükségleteit elégítjük ki elsősorban. Ezekben a helyzetekben a gyermeknek kellő időt és lehetőséget biztosítunk a próbálkozásra, támogató megerősítő magatartással, dicsérettel támogatjuk próbálkozásait, célunk, hogy a gyermek aktív közreműködője legyen a műveleteknek. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

7.2.1 Gondozási műveletek - a gondozás szervezése

7.2.1.1 Pelenkázás, bili, WC-használat

A szobatisztaság komoly lépés a kisgyermek szociális fejlődésében. Az első olyan elhatározás, amely során kényelmetlenséget vállal annak érdekében, hogy a felnőttek rendjébe beilleszkedjék.

Az elhatározás alapja, hogy olyan akar lenni, mint a felnőttek. Az ehhez szükséges elhatározásra kb. 2 éves kora körül érik meg, és mindenféle előzetes szoktatás nélkül, 2 – 3 éves kora között – vagy egyik napról a másikra, esetleg néhány heti próbálkozás után – szobatiszta lesz. Fontos, hogy ebben is kezdettől fogva támogassuk, együttműködjünk vele.

Bölcsődénkben vegyes csoportok vannak, minden csoportban van pelenkás és szobatiszta gyermek.

A napi pelenkázások üteme rendszeresen történik, (illetve szükség szerint) a napirend része.

A 2 éves gyermeknek is felkínáljuk a bilit, a kisgyermek eldöntheti, hogy rá akar-e ülni, vagy sem. A nagyobb gyermekek választhatnak a WC vagy a bili között.

A pelenkázáshoz szükséges dolgokat (popsitörlő, kenőcs) a bölcsőde biztosítja a gyermekek számára. A szobatisztaságra szoktatásnál nagy felelőssége van a kisgyermeknevelőnek azzal, hogy ne sűrgesse a gyermeket sem a próbálkozásban, sem az eredményben. Tapintatos mozdulataival és magatartásával, dicsérő, elismerő szavaival ösztönözheti a gyermeket a siker elérésében.

7.2.1.2 Tisztálkodás

Minden gondozási művelet kapcsán arra törekszünk, hogy az a gyermeknek kellemes élmény legyen.

Segítségére vagyunk abban, hogy a tisztálkodással és fürdetéssel kapcsolatban elsajátítsa azokat a készségeket, melyeket hároméves korra általában el lehet várni. Abban is segítenünk kell, hogy a tisztálkodással kapcsolatban egyre több szót, kifejezést sajátítson el, használjon fel helyesen.

A kéz-arcmosás minden étkezés előtt és után, illetve szükség szerint történik. A WC- használat, illetve pelenkázás is a gyermek igényei szerint valósul meg. Ezekben a helyzetekben a közösség nagy segítséget nyújt, hiszen a kisebbek látják, a nagyobbak – akikhez hasonlítani szeretnének - hogyan mosnak kezet, hogyan ülnek a WC-re és ez ösztönzi a tevékenységüket.

7.2.1.3 Étkeztetés

Az étkezési sorrend fontos szerepet játszik abban, hogy a gondozás, az étkezés időpontjai minden nap közel azonos időpontban kerülnek egy- egy gyermeknél sorra. A kialakított étkezési sorrendnek köszönhetően nagyon hamar kialakul a gyermekeknél, pont arra az időpontra lesznek éhesek, mikor ők következnek az evésnél. Egészen addig, amíg ez a kialakult időpont elérkezik nyugodtan, elmélyülten tevékenykedhet.

7.2.1.4 Pihenés és alvás biztosítása

Ugyanígy az alvás ideje is hamar kialakul. Az egyéni alvásritmust figyelembe vesszük. A gyermek, ha egyéni alvásszükségleteinek megfelelő ideig alszik, a megfelelő ritmusban könnyen alszik el, nyugodtan, magától, vidáman ébred. A feladatunk a nyugodt alvás körülményeinek megteremtése.

7.3 Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A játék a tanulás fő színtere. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

7.4 Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása.

Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint a szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is szükségesek nagymozgásos játékok. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

A szabad mozgástevékenység lehetőségének biztosításával célunk a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése. A feltételek biztosításának szempontjai, hogy a csoportszobákban is legyenek - a lehetőségekhez képest - mozgásra inspiráló eszközök. Változatos eszközökkel és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tesszük lehetővé, hogy a mindennapi mozgás örömet jelentsen a gyermekek számára. Ősztől nyárig hetente egyszer, csoportonként megtartott csiri-biri tornával színesítjük a gyerekek hétköznapijait. Egyéb napokon az udvaron

lévő homokozóban, csúszdán, mászókan próbálkozhatnak a gyerekek. Motorok, biciklik, talicskák várják nap, mint nap az udvaron őket. A talaj is változatos; van füves, homokos, szilárd felület, ahol a különféle mozgáslehetőségek spontán gyakorlása történhet.

7.5 Mondóka, ének, zene

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, hangulati állapotához igazodó ének, mondóka felkeltik érdeklődését, formálják esztétikai ízlését, pozitív érzelmeket kelt, érzelmi biztonságot nyújt. A dal, zene kifejezi örömlünket, bánatunkat. A zene, az ének színesebbé teszi a bölcsődében töltött időt. Keltsük fel a gyermek zene iránti érdeklődését, a zenei anyagokat igyekezzünk az életkoruknak megfelelően válogatni.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömlémlényt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. A zene belső lüktetése, az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei émlényt, a zenei emlékezetet. Hangszerekkel (dob, csörgő, xilofon) igyekezzünk érdekesebbé tenni a lüktetések, ritmusok világát.

Feladat:

A kisgyermeknevelő keltse fel, formálja a gyermekek esztétikai érzékenységét, zenei ízlésüket, segítve hagyományaink megismerését és továbbélését. Ne teljen el nap, hogy a kisgyermeknevelő bizonyos spontán helyzetekben ne énekelgessen és mondókázzon a gyerekeknek. Mindig keresse meg az alkalmat, amikor dalolgatni, verselgetni lehet. Fontos, hogy ezt ne feladatként élje meg a kisgyermeknevelő, hanem a dal mindig „szívből jövő”, érzelemmel telített legyen. Így válik a gyerekek számára is igényné a zene iránti vágy, és gyakorta fogjuk majd hallani, hogy játék közben dúdolgatnak, ritmizálnak.

7.6 Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van. Sokféle helyzethez kapcsolódhat, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják. Az irodalmi alkotások kiválasztásában fontos feladatunk, hogy az anyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz, nyelvi fejlettségéhez, érdeklődéséhez állítsuk össze. A napi tevékenység során többször is mondhatunk - a helyzethez illő - mondókát, rövid verset. 2-3 éves korban nagy jelentőségű - a testi kapcsolat iránti gyermeki igény kielégítésén túl - a simogatók, tapsoltatók, lovagoltatók ritmusa, lüktetése, egyszerű szövege, mert megnyugtatóan hat a kisgyermekre. A

verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény.

Feladat:

Bensőséges kommunikációs légkör kialakítása (mesekuckó stb). Népi- és gyermekirodalmi művek helyes kiválasztása az életkornak megfelelően, a pillanatnyi helyzet, érzelmi állapot figyelembevételével. A verselés, mesélés az egyik legjobb lehetőség arra, hogy képet kapjunk gyermekeink figyelmének, gondolkodásmódjának, kommunikációjának fejlődéséről. Hiszen a mesélés során kérdéseket teszünk fel, reakciókat várunk, együtt mondjuk a versikét, ami képet ad a gyermekek kognitív fejlődéséről. Ehhez persze szükséges az is, hogy rendelkezzen a kisgyermeknevelő gazdag versi repertoárral, hogy mindig az aktuális helyzethez, szituációhoz, a gyerekek igényéhez tudjon választani. Ismétlje meg annyiszor a versikéket, ahányszor a gyerekek szeretnék. Az ismétlés mindig új élményt ad, és a kicsik is könnyebben megtanulják azt. Ne várja el azonban a gyerekektől, hogy mondják vissza a már sokszor hallott verset, de dicsérje meg őket, ha bekapcsolódnak, ill. önállóan kezdeményeznek. Kisgyermeknevelőink csoportjaikban próbálkozhatnak angol-német nyelvű mondókákkal is.

7.7 Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény. A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Feladat: a feltételek biztosítása, alkotói légkör megteremtése. Az egyes technikák helyes kiválasztása és bemutatása, a gyermek igényeinek megfelelő technikai segítség, alkotókedv fenntartása, az alkotások elismerése, megbecsülése, megőrzése.

7.8 Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez és az egymásról való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcssaláta előkészítése, karácsonyi díszek készítése stb.). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon

fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumára iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembevételét és az empátiát.

Feladat: Fontos az önkéntesség elvének érvényesítése, az együttműködő, egymást elfogadó helyzetek megteremtése, a feladatok megosztása, a műveletsor pontos bemutatása.

7.9 Programjaink

Évszakokra bontva tervezzük meg programjainkat.

Tavaszi

- Az ébredő természet köszöntése: ismerkedés a tavaszi virágokkal, rügyező fákkal. tavaszi hangulat megjelenése a dekorációkban, a kreatív játékokban – festés, gyurmázás, ragasztás, stb. Évszakoknak megfelelő mondókák, dalok, mesék, versek megismertetése.
- Virágok a csoportban. Gyümölcsök, zöldségek a csoportban.
- Húsvéti készülődés, tojásfestés, papírlapon tojásfestés, ragasztás, stb. a gyermekekkel. Mese, mondóka, vers. Alkalomhoz illő díszítés. Ünnepvárás.
- Anyák napi készülődés. Ajándék készítése a gyermekekkel, virágok festése, ragasztása, gyurma száraz virággal, termésekkel történő díszítése. Vers, mondóka, ének.

Nyári

- Gyermeknapra családi délutánra készülődés. Díszítés. Ajándékkészítés a gyermekeknek. Mese, mondóka, ének kapcsolódása.
- Zöldségek, gyümölcsök a csoportban.
- Óvodalátogatás.
- Nyári játék a kertben reggel, délelőtt délután. Pancsolás.

Őszi

- Ismerkedés a természettel, környezettel, az őszi gyümölcsökkel. Játék az őszi termésekkel.
- Falevélgyűjtés, ujjfestés, falevélpréselés, levélfestés az őszi színekkel.

- Só-liszt gyurmadíszítés termékekkel.
- Vers, mondóka, ének, mese.
- Őszi hangulat megjelenítése a dekorációban, felhasználva a gyermekek alkotásait. Gyümölcsök a csoportban.

Tél

- Várjuk a Mikulást, dekoráció készítése az alkalomnak megfelelően, gyermek Mikulás ruhák készítése, téli versek, mondókák dalok, ünnepvárás.
- Festés ujjal, ecsettel Mikulás zsákja, csizmája kifestése közösen a gyermekekkel nagy és kisméretű papíron.
- Adventi készülődés, díszítés a szülők, nagyszülők bevonásával ünnepvárás.
- Díszek készítése, mézeskalácssütés. Ének, vers, mese, mondóka, zene alkalomhoz illően.
- Játék a téli, havas kertben, ismerkedés a hóval, hóember, hógolyókészítés, stb.
- Hópelyhek festése parafa dugóval stb. Dekoráció készítése.
- Madarak etetése. Madáretető készítése.
- Készülődés a farsangra, papírhajtogatás, álarcfestés, ragasztás, stb. dekorációkészítés.
- Délelőtti farsangi multság. Gyümölcsök, zöldségek a csoportban

7.10 Ünnepeink

Az ünnepeket és a hagyományokat ápolását nem lehet kihagyni a bölcsőde életéből sem, hiszen játékos formában viselkedési-magatartási formák átadására van lehetőség. Az ünnepek által a gyermeke számára megkülönböztethetővé válnak a hétköznapok és a jeles napok. Pedagógiai szempontból is sok lehetőséget rejtenek magukban. Egyrészt közös tevékenységet jelentenek, másrészt betekintést engednek a bölcsőde életébe. A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökségünk ápolását jelentik, amelyre a korai életszakasztól kell szocializálnunk a gyermekeket.

Hagyományos ünnepeink:

- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét
- Anyák napja

- Gyermeknap
- Születésnap (egyéni megemlékezés, apró ajándék)

8.Tárgyi feltételek

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet, az új, esztétikus, korszerű épületet, a játszóudvart és egyéb helyiségeket a jogszabályi és szakmai előírások, illetve a csoportba járó kisgyermek létszáma, életkora, igényei alapján úgy alakítottuk ki, hogy az biztonságos legyen és a magas színvonalú bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

Az épületben egy gondozási egységben 2 csoportszoba került kialakításra – az előírt nagyságú alapterülettel –, melyek mindkét szobából megközelíthető fürdőhellyel vannak egybekötve, ahol a gyerek gondozását és önállósodását segítő berendezési tárgyak és eszközök a gyerek méretéhez és fejlettségéhez mérten kerültek kialakításra. Ezekhez kapcsolódik a szekrényekkel, kispaddal, pelenkázóval, kézmosóval ellátott, közös átadóhelyiség, a bölcsőde bejárata mellett. A játszókert az épületen kívül a főbejáratától és a csoportszobákból megközelíthető. Intézményünk csoportszobái belső terének kialakítása, színvilága gyermekközpontú. A gyermekek altatása gyermekfektetőn történik.

Ezen túlmenően az épületen belül rendelkezésre állnak azok a kiszolgáló egységek, amelyek a személyzet szükségleteit, illetve szakmai felkészültségét szolgálják ki. A konyha, a fürdőszoba, a terasz, az átadó bútorzata, felszereltsége a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő, kialakításuk modern, praktikus, balesetmentes; mozgáskorlátozott személyek és fogyatékkal élők is használni tudják. Az épület teljesen akadálymentesített, megfelel az infokommunikációs feltételeknek.

A bölcsődei játékeszközök mennyiségben, minőségben, anyagváltozatosságban korcsoportoknak és egyéni sajátosságoknak megfelelő lehetőséget biztosítanak, segítve a társas kapcsolatok alakulását, az empátia és tolerancia készségének kialakulását és az éntudat egészséges fejlődését. A készségfejlesztő, utánzó és szerepjátékok, babák, bábok, mesekönyvek, konstruáló és építőjátékok a nagy-mozgást fejlesztő járművek, labdák, vizuális neveléshez szükséges játékok, finom-motorikát fejlesztő eszközök fogják biztosítani a gyermekek zavartalan játéktevékenységét.

8.1 A játékkészlet összeállításának szempontjai:

- Egészségügyi: könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen, balesetet ne okozzon, megfelelő méretű legyen.
- Pedagógiai: minden tevékenységformához megfelelő játékszerek legyenek (manipulációs, konstruálás, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék) Elhelyezése nyitott játékpoliccon, tárolóedényekben, a felügyeletet igénylő játékok kisgyermeknevelők által elérhető polcon.
- Pihenősarok a gyermek pihenési igényeinek kielégítésére: párnák, puha textil játékok, gyermekheverő, szőnyeg.

A tágas játszóudvar a levegőztetés színtere, elkerítetten, füves-járólapos területekkel, ahol a különféle játékeszközök, csúszdák, homokozók, famotorok nagy-mozgásra, élményszerzésre és tapasztalatgyűjtésre adnak alkalmat a bölcsődés kisgyermek számára. Külön játéktároló raktárban tartjuk a mobil udvari játékokat.

8.2 A helységek díszítése:

A csoport egyéni arculatát dekorációval, a bútorok elhelyezésével alakítjuk ki. Ügyelünk arra, hogy a csoport dekorálása ne öncélú legyen, hanem kapcsolódjon az évszakokhoz, a csoport életéhez, és a gyerekek által készített alkotások is fontos szerepet kapjanak.

8.3 Textiliák

A textiliák anyaga, mérete, formája, színe harmóniát sugároz, a gyermekek komfortérzetét szolgálja.

9. Személyi feltételek

A személyi feltételek kialakításánál figyelembe vettük a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 1.sz. mellékletében foglalt „A gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás formáinak szakmai létszám irányszámai és létszámminimum normái” -t. Ez alapján intézményünkben az alábbi munkakörök kerültek kialakításra:

- 1 fő bölcsődevezető
- 4 fő kisgyermeknevelő
- 2 fő bölcsődei dajka

Szakképzettség szerint:

- 1 fő bölcsődevezető: kisgyermekgondozó, - nevelő (OKJ) és pedagógus szakképzettség
- 2 fő kisgyermeknevelő: csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA)
- 2 fő kisgyermeknevelő: kisgyermekgondozó, - nevelő (OKJ)
- 2 fő bölcsődei dajka: bölcsődei dajkatanfolyam

9.1 Szakemberek felkészítése, továbbképzés

9.1.1 Képzés

A magas színvonalú szakmai munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képezik, továbbképezik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják. Ezért fontos feladatunknak tartjuk, hogy megfelelő képzettséggel rendelkező szakembereket alkalmazzunk, akik ismereteit belső továbbképzések szervezésével és az önképzés támogatásával is segítjük.

A 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét, a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg. Ezen rendeletek értelmében, a nyilvántartásba vett, szakképzett dolgozónak meghatározott számú kredit pontot kell gyűjtenie a 4 éves képzési ciklus alatt, felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 pontot. A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. Mivel csecsemő- és kisgyermekkorban a fejlődés üteme a leggyorsabb, így kiemelkedő jelentőségű a tudatosan felkészült, a társadalmi – gazdasági változások elvárásainak megfelelő, a szociális érzékenységű családok támogatásában segítő bölcsődei szakember. Ezért a továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelők érdeklődési körének, és a legújabb, legkorszerűbb ismeretek figyelembevételével szervezzük meg a képzéseket.

2016. január 1-től a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló, 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet hatálya kiterjed a bölcsődében foglalkoztatott, felsőfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelőkre is. A pedagógus életpálya kiterjesztése a kora gyermekkoros intervenciós csomag része. A bölcsődei pedagógus munkakörök az egyes gyermekvédelmi és köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 418/2015. (XII.23.) Kormányrendelettel kerültek be a 257/2000. (XII. 26.) Kormányrendelet 2/a számú mellékletébe. Ezen jogszabály rendelkezik a minősítési eljárási kötelezettségről is.

Havi rendszerességgel házi továbbképzéseket szervezünk, ahol mindig más kisgyermeknevelő készül fel az előre megbeszélte témában. A bölcsődében belső (házi) továbbképzéseket is szervezünk, ahol havonta szakmai témákról beszélgetünk.

9.1.2 Önképzés

Munkájukra igényes kisgyermeknevelőink a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezik magukat. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, Internet használatának lehetőségét. Lehetőség van: szakmai napokon, konferenciákon, tapasztalatcseréken való részvételre.

9.2 Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végzők jogainak védelme

A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

9.2.1 A kisgyermeknevelő jogai:

- Munkájával kapcsolatban megilleti az a jog, hogy hozzájusson a szükséges információkhoz.
- Megilleti az a jog, hogy személyét megbecsüljék – amennyiben a tevékenysége megfelelő színvonalú- kisgyermeknevelői tevékenységét elismerjék.
- A kisgyermeknevelő munkája során védelemre jogosult a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben.
- Munkája során a gyermekek érdekeit tartja elsődlegesnek, de ez nem sértheti egyéni, magánéleti, állampolgári érdekeit, jogait.
- Jogvédelemre a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetéhez és a Magyar Bölcsődék Egyesületéhez, ill. munkaügyi döntőbírószághoz fordulhat

9.2.2 Szülői/gyermeki jogok védelme, érdekvédelem

A bölcsődei nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Tevékenységét a vonatkozó gyermeki és szülői jogok és köteleességek figyelembe vételével végzi.

A gyermekvédelemről szóló 1997. évi XXXI. törvény 35. §-a meghatározza az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdekképviseleti fórum megalakításának és működésének -

jogszabályban meghatározottak szerint kialakított - szabályait. Ennek szabályozását (szülői jogok és kötelességek, magatartási szabályok, szülői érdekképviselői fórum működtetése) a házirendben rögzítjük.

A szülő joga, hogy

- Megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízta.
- Megismerhesse a gyermekcsoportok életét.
- Megismerje a nevelési – gondozási elveket.
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől.
- Véleményt mondjon, illetve javaslatot tegye a bölcsőde működésével kapcsolatban.
- Megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy

- A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézménnyel együttműködjön.
- A fitetendő térítési díjat időben rendezze.
- Az intézmény házirendjét betartsa.

A gyermek joga, hogy

- Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakozásához, a fejlődést veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez.
- Sérülés, tartós betegség esetén a fejlődést és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön.
- A fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások , valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- Emberi méltóságát tiszteletben tartás, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben–gondozásban részesüljön.

A bölcsődelátogatás, a családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás és a napi találkozások biztosítják, hogy a szülők megismerjék a bölcsődei nevelés -gondozás elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni

igényeit, szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik a család és az intézmény közötti jó kapcsolat kialakítását, és elősegíti az együttnevelés megvalósulását.

10. Dokumentáció

Bölcsődénk a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet által meghatározott, a gyermek fejlődésének nyomon követésére, szolgáló, és a bölcsőde működéséhez szükséges dokumentációkat vezeti. Elkülönítjük a bölcsődevezető és a kisgyermeknevelő által készítendő nyilvántartásokat.

A dokumentációnk vezetésénél fontos szempontok: a tárgyyszerűség (objektivitás), az érvényesség (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják ezeket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, illetve a folyamatosság. A gyermekekről vezetett dokumentációnkhoz kérjük a szülők hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek megmutatjuk.

A dokumentációnk vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebbmenőkig figyelembe vesszük.

10.1. Bölcsődevezető által vezetett dokumentáció

- dolgozók egészségügyi könyve
- felvételi könyv
- Gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás Csoportonként kell vezetni, életkori bontásban. A gyermekek jelen és távollétét tartja nyilván, ebből készül a havi bölcsődei jelentés.
- TAJ alapú nyilvántartás- KENYSZI
- fertőző betegségekről történő kimutatás
- munkaköri leírások
- költségvetés (gazdasági ügyintézővel)
- heti étrend (bölcsődeorvossal, dietetikussal)
- dolgozók szabadságának nyilvántartása
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyügyi anyagok vezetése

10.2 Kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció nem a gyermekek minősítését szolgálja.

Kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció:

- csoportnapló naponta
- napi jelenléti kimutatás
- bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt 1 év alatt havonta, 1-3 évig negyedévente, oltások követése
- fejlődési napló vezetése. A gyermek fejlődéséről vezetett alapos, részletes összefoglalót nagyon fontos munkának tekintjük.
- üzenő füzet (esetenként)
- feljegyzés a szülővel történő célzott beszélgetésről
- megfigyelések dokumentálása

11. A bölcsőde baleset-, és munkavédelemmel kapcsolatos szabályai

11.1. Balesetvédelemmel kapcsolatos szabályok

Mindenkinek ismernie kell a villamos-, gáz-, fűtés-, víz főelzárókat és azok működését! A kisgyermeknevelők elsősegélynyújtási ismereteit rendszeresen fel kell eleveníteni. A létszámhoz igazodó elsősegély felszerelést hozzáférhető helyen kell tárolni.

Az intézményben évente műszaki bejárást kell tartani, melynek fő szempontjai:

- A padozatok állapotának ellenőrzése, botlásveszély, csúszásveszély,
- Lépcsők, kapaszkodók, korlátok állapota,
- Ajtók, ablakok zárhatósága, küszöbök állapota,
- Mázolás, falak állapota, festés szükségessége,
- Vízcseppek javítása, cseréje,
- Kiöntők, lefolyók állapota, csöpögés, dugulás, kellemetlen szagok,
- Radiátorok, kazán, füstcsövek,
- Gáztűzhely, vízmelegítő, kéménybekötés, kémény,

- Szociális helyiségek állapota,
- Bútorok selejtezése, felújítása,
- Edények, étkészletek, evőeszközök,
- Villamos berendezések állapota, elhasználtságuk, korszerűsítésük, dugaszoló aljzatok, (a gyermekek által használt helyiségekben ne legyen általuk elérhető helyen dugaszoló aljzat),
- Világításnál a burák, fényterelők megtisztítása, mozgó, laza foglalatok cseréje,
- Az épület állagának ellenőrzése szemrevételezéssel
- Tető, csapadékvíz elvezetések,
- Villámhárító,
- Kerítés, kapuk, záruk, rácsok ellenőrzése, járda, kert: kiszáradt ágak.

11.2 Gyermekfelszerelések ellenőrzésének szempontjai

- Játékok javíthatók-e vagy selejtezendők.
- Homokozó letakarható-e, cserélni kell-e a homokot.
- Mászóka, gyermekbútorok javíthatók-e.
- Szekrények, záruk, elkerített szobasarkok.

11.3 Tűzvédelem

Tűzvédelmi utasítás szükséges minden 5 főnél több személyt foglalkoztató szervezeti egységnél. A mentési útvonalat, sorrendet, az oltási eszközöket és az értesítendők névsorát minden egyes csoportban, közhasznú folyosón a tűzoltó készülékek mellé jól láthatóan ki kell függeszteni. A tűzriadó esetén teendőket évente egyszer gyakorolni kell. A tűzbiztonsági felszerelésért a fenntartó önkormányzat felelős.

11.4 Munkavédelemmel kapcsolatos szabályok

Az munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény szabályozza az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételeit a munkát végzők egészségének, munkavégző képességének megóvása és a munkakörülmények humanizálása érdekében, megelőzve a munkabaleseteket és a foglalkozással összefüggő rendelkezéseket. A munkáltató köteles munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező egyént foglalkoztatni, (az időtartam és a képesítési feltétel a munkavállalói létszámhoz és a veszélyességi osztályhoz igazodik).

A munkavállaló jogosult megkövetelni a munkáltatótól:

- Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretek rendelkezésre bocsátását.
- A munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszerelések, munka-és védőeszközök, az előírt védőital, valamint tisztálkodó szerek és tisztálkodási lehetőségek biztosítását.

12. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjesztését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti együttműködése.

Intézményen belül - mivel új a közösség - nagy gondot fordítunk arra, hogy a munkatársak között segítsük a személyes kapcsolódás elmélyülését, minél jobban megismerjék egymás munkáját és összehangolják azt a jó ellátás érdekében.

Intézményen kívül a bölcsőde – egymás kompetenciahatárainak kölcsönös tiszteletben tartásával – együttműködik mindazokkal a jelzőrendszeri tagokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek.

13. A program működésének, ellenőrzésének rendszere

A hatékony működés nyomon követése érdekében havonta munkaértekezletet tartunk, értékeljük saját tevékenységünket. A szakmai vezető rendszeresen ellenőrzi a nevelés-gondozási munkát.

Belső ellenőrzés

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata a bölcsődében folyó nevelés-gondozás hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése.

Feladatunk a bölcsőde működését szabályzó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (alapprogram, az intézmény szakmai programja, a bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai, SZMSZ, belső szabályzatok):

- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja.
- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.
- A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése.
- A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben, értékelési és jutalmazási rendszer kidolgozása.
- A szülői elégedettséget évente szülői elégedettségi kérdőív formájában mérjük

Külső ellenőrzés

A bölcsődei ellátásban az elégedettség mérése a szülők, a fenntartó, a jelzőrendszeri tagok, a szakmai felügyeleti szervek megállapításai alapján történhet. Az összegyűjtött adatokat, információkat elemezzük, és értékeljük. Az ellenőrzés megállapításainak ismeretében, az esetleges hibák kijavítása és a szükséges korrekciók elvégzése a bölcsődevezető alapvető feladata.

14.Zárszó

Szakmai programunk megvalósításában arra törekszünk, hogy a bölcsődei alapelvek érvényesülése mellett kibontakozhasson egy olyan helyi sajátosságokkal rendelkező bölcsődei gyakorlat, mely az életkori sajátosságokat figyelembe véve biztosítja a gyermekek sokoldalú fejlődését. Célunk, hogy a bölcsőde, mint intézmény meg tudja őrizni a korosztálynak megfelelő elvi és módszertani sajátosságokat, gyermekközpontú szemléletét, a mértékletességet.

Intézményvezető

Fenntartó

Záradék:

Jelen szakmai program 2021. január 1-től hatályos. A fenntartó a 109/2020.(IX.30.) határozatával jóváhagyta.

A szakmai program hatálya: 2021. január 1. - 2022. június 30.

A program a vonatkozó jogszabályok előírásai, illetve intézményi működési változások esetén felülvizsgálandó. Az intézmény dolgozói a program mellékletét képező megismerési záradék aláírásával igazolják a szakmai program ismeretét.

JOGSZABÁLYOK

- Magyarország Alaptörvénye
- a gyermekek jogairól szóló 1991. évi LXIV. törvény (New York-i egyezmény kihirdetéséről)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 15/1998. (IV.30.) NM rendelet
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013.(X.245.) Korm. rendelet
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgáltatók és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet
- a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet

MELLÉKLETEK

1. melléklet

Megismerési nyilatkozat

A Kiserdő Bölcsőde szakmai programjában foglaltakat megismertem. Tudomásul veszem, hogy az abban leírtakat a munkám során köteles vagyok betartani.

Név	Feladat, hatáskör	Dátum	Aláírás

MEGÁLLAPODÁS

Bölcsődei ellátás igénybevételéhez

mely létrejön egyrészről a Kiserdei Bölcsőde (9225 Dunakiliti, Kossuth Lajos u. 94.; képviseli: .....intézményvezető) és ..... (lakcím: .....) törvényes képviselő/szülő - a továbbiakban ellátást igénylő - között a mai napon a törvényes képviselő gyermeke .....(anyja neve:..... szül.helye,.....ideje:.....év.....hó.....nap) bölcsődei ellátása igénybevételéről az alábbiak szerint:

Az ellátás helye: KISERDEI BÖLCSŐDE 9225 Dunakiliti, Kossuth Lajos u. 86.

A bölcsődei ellátás kezdete:.....

várható időtartama:.....

- ❖ Az ellátás legkésőbb annak a bölcsődei nevelési évnek a végéig tart (augusztus 31.), amelyben a gyermek a 3. életévét betöltötte.
- ❖ Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi, vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.
- ❖ Sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek a bölcsődei ellátás keretében a Szakértő Bizottság szakvéleménye alapján legfeljebb hat- éves koráig fejlődését biztosító nevelésben – gondozásban vehet részt. Sajátos nevelési igényű gyermeket a bölcsődébe próbaidővel veszünk fel, melynek időtartama: három hónap.

3. A bölcsődei ellátás megszűnésének módja:

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- A bölcsődei nevelés év végén (augusztus 31. ha a gyermek 3. életévét betöltötte érett az óvodai nevelésre,
- A gyermek a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-én, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és az óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolta,

- A gyermek a hatodik életévének betöltését követő augusztus 31.-én, ha sajátos nevelési igényét a Szakértői Bizottság megállapította,
- Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartása veszélyezteti a többi gyermek fejlődését. Szakvélemény kialakítása előtt más szakember (gyógypedagógus, pszichológus, kisgyermeknevelő) véleményét is kikérheti.

4. A szolgáltatás formája, módja:

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára. A gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően az alábbiakat biztosítja:

- a nevelés-gondozás feltételeit,
- a törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- megfelelő textíliát, bútorzatot,
- a játéktevékenység feltételeit,
- a szabadban való tartózkodás feltételeit,
- az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést a külön jogszabályban meghatározottak szerint.

5. Személyi térítési díj megállapítása:

A 0-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsőde esetén külön kerül meghatározásra a gondozásra, nevelésre, nappali felügyeletre és a foglalkozásra vonatkozóan, valamint az étkeztetésért fizetendő térítési díj mértéke.

Az intézményi térítési díjat Dunakiliti Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../2020 (...) önkormányzati rendelete állapítja meg. **Ennek alapján:**

- a gondozásért megállapított intézményi térítési díj: ..... Ft.

A gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege. A térítési díjat az intézmény a napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának, valamint az alább felsorolt normatív kedvezmények figyelembevételével állapítja meg. **Ennek alapján:**

- az étkeztetés térítési díja: ..... Ft/fő/nap.

6. Térítési díj kedvezményének igénybevétele:

Az 1997. évi törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatóságról (továbbiakban: Gyvt.) 21/B §. (1) bekezdés alapján az intézményi étkeztetést ingyenesen kell biztosítani, ha a gyermek:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át.
- nevelésbe vették.

A kedvezményes térítési díj igénybevételére való jogosultságot a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 6. melléklete alapján nyilatkozattal és igazolásokkal alátámasztani szükséges.

A térítési díjat a tárgyhónap 5-én, 6-án, hétféje, illetve ünnepnap esetén az azt követő két munkanapon kell az ellátást nyújtó bölcsődében megfizetni.

A Gyvt. 148. § (10) bekezdés b) pontja alapján a bölcsődei ellátás biztosítása esetén a térítési díj fizetésére köteles szülő, más törvényes képviselő a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 4. § a) pont 1. és 3. alpontja szerinti foglalkoztatója részben vagy egészben átvállalhatja a térítési díj megfizetését.

7. Szülői nyilatkozatok:

- Szülő/törvényes képviselő nyilatkozom arról, hogy a Gyvt. 33. § (1), (2) bekezdésében foglaltak értelmében a személyes gondoskodást nyújtó ellátás megkezdésekor megkaptam a tájékoztatást az alábbiakról:
  - az ellátás tartalmáról és feltételeiről,
  - az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,
  - az ellátásra jogosult gyermek és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a távozás és a visszatérés rendjéről,
  - az érték- és vagyonmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről,
  - panaszjoga gyakorlásának módjáról,
  - a fizetendő térítési gondozási díjról,
  - a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdekképviselői fórumról,

- A 15/1998. (IV.30.) NM. rendeletben meghatározott nevelés–gondozás nélküli munkanap napjáról.
- A Gyvt. 33. § (3) bek. b) c) pontja alapján köteles vagyok a törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni, valamint nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról.
- Szülőként/törvényes képviselőként nyilatkozom, hogy abban az évben, amelyben a gyermek szeptember 1-je és december 31-e között tölti be a harmadik életévét, a bölcsődei ellátást a nevelési év végéig igénybe kívánom venni.

Jelen megállapodás a gyermek ellátása megszűnésének napjával érvényét veszti.

A megállapodást a felek – mint akaratukkal mindenben megegyezőt – tudomásul vették és aláírták.

Dátum:

P.H.

Ellátást igénylő/szülő/
törvényes képviselő

Bölcsődevezető

A megállapodást kapják:

1. Szülő/törvényes képviselő
2. Bölcsőde
3. Fenntartó

SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A Szervezeti és Működési Szabályzat (továbbiakban: SzMSz) megalkotásának célja, hogy rögzítse a Kiserdei Bölcsőde jogállását, szervezeti felépítését, működésének rendjét, a jogszabályban foglalt feladatok lebontását vezetőre és munkatársakra.

1. AZ INTÉZMÉNY ALAPADATAI

Az intézmény neve: KISERDEI BÖLCSŐDE

Az intézmény székhelye és címe: 9225 Dunakiliti, Kossuth Lajos u. 94.

Törzskönyvi azonosító szám: 845599

Az intézmény közfeladata: Magyarország helyi önkormányzatiról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés 8. pont: gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások; a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 43. § szerinti bölcsődei gondozás-nevelés.

Ellátható vállalkozási és kiegészítő tevékenység köre, mértéke: az intézmény vállalkozási és kiegészítő tevékenységet nem végez.

Az intézmény illetékessége, működési területe: Dunakiliti község, továbbá feladatellátási megállapodás alapján Feketeerdő, Dunasziget és Bezenye községek

Az intézmény irányító, fenntartó szerve: Dunakiliti Község Önkormányzata 9225 Dunakiliti, Kossuth Lajos utca 86.

Az intézmény típusa: helyi önkormányzati költségvetési szerv

Az intézmény feladatellátáshoz kapcsolódó funkciója: az intézmény önállóan működő, részjogkörrel rendelkező költségvetési szerv, jogi személy

Az intézmény vezetőjének kinevezési rendje: A költségvetési szerv vezetőjét nyilvános pályázat útján Dunakiliti Község Önkormányzatának Képviselő-testülete bízza meg és menti fel a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (továbbiakban: Kjt.) 23. §-a, valamint a Kjt-nek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000.(XII.26.) Korm. rendelet 3-3/A. §-ának előírásai szerint. Az egyéb munkáltatói jogok gyakorlója Dunakiliti község polgármestere. Az intézményvezetői megbízás öt év határozott időre szól.

Az intézményben foglalkoztatottakra vonatkozó jogviszonyok:

közalkalmazotti jogviszony	a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
megbízási jogviszony	a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény

Az intézmény alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv: Dunakiliti Község Önkormányzata 9225 Dunakiliti, Kossuth Lajos utca 86.

Az alapítás időpontja: 2021. január 1.

Engedélyezett férőhelyek száma: 24 fő, 2 csoport

A bölcsőde alapításáról, alapító okirat elfogadásáról szóló képviselő-testületi döntés: 107/2020.(IX:30.) határozat

Alapító okirat azonosító adata: D/1736-2/2020.

Adószám: 15845595-2-08

KSH statisztikai számjel: 15845591-8891-322-08

Az intézmény alaptevékenysége és feladatai: A bölcsődei ellátás keretében – ha törvény kivételt nem tesz – a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani, melynek keretében az életkornak megfelelő felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A költségvetési szerv feladatellátási megállapodás alapján bölcsődei ellátást biztosít Feketeerdő Község Önkormányzata (9211 Feketeerdő, Árpád tér 1.), Dunasziget Község Önkormányzata (9226 Dunasziget, Sérfenyő utca 57.), továbbá Bezenye Községi Önkormányzat (9223 Bezenye, Szabadság utca 50.) területén élő három éven aluli gyermekek számára.

Az alaptevékenység besorolása: 889110 Bölcsődei ellátás

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
104031	Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása
104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében

A tevékenység forrásai:

- állami normatíva
- önkormányzati támogatás
- étkezési díjból származó bevételek

Az intézmény gazdálkodásának meghatározói: Az irányító a gazdasági feladatok lebonyolítását a Dunakiliti Közös Önkormányzati Hivatalhoz rendelte.

Számlaszám, számlavezető pénzügyintézet: A költségvetési szerv jogi személy önálló bankszámlaszámmal rendelkezik.

Feladatellátást szolgáló vagyon: Dunakiliti Község Önkormányzata a feladatellátáshoz az intézmény rendelkezésére bocsájtja a Dunakiliti, Kossuth Lajos utca 94. szám alatti ingatlant és az intézmény működésének megkezdésekor felvett leltár szerinti ingóságokat, amelyeket az Önkormányzat tulajdonát képezi ki. A vagyonnal való gazdálkodás során az Önkormányzat hatályos vagyongazdálkodási rendelete szerint kell eljárni. Az ingatlan felett kizárólag a tulajdonos Önkormányzat rendelkezik.

2. Az intézmény kör és fejbélyegzőt használ: Az intézmény bélyegzőit munkaügyi iratokon, hivatalos levelezésen, számlákon lehet és kell használni. A bélyegző használatára jogosult a vezető, a helyettese, a kisgyermeknevelő a vezető engedélyével.

A használatban lévő bélyegzők lenyomata:

3. Vagyonnyilatkozattételi kötelezettség: Az egyes vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Vnyt.) 3. § (1) bekezdés alapján vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség terheli azt a közszolgálatban álló személy, aki – önállóan vagy testület tagjaként – javaslattételre, döntésre vagy ellenőrzésre jogosult a feladatai ellátása során költségvetési vagy egyéb pénzeszközök felett, továbbá az állami vagy önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás, valamint elkülönített állami pénzalapok, fejezeti kezelésű előirányzatok, önkormányzati pénzügyi támogatási pénzkeretek tekintetében. Mindezek alapján vagyonnyilatkozat tételi kötelezettsége a bölcsődevezetőjének van.

II. A BÖLCSŐDE TEVÉKENYSÉGE

Az intézmény alapfeladata: A három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani, melynek keretében az életkornak megfelelő felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni

A feladatokat döntően meghatározó jogforrások: Az intézmény munkáját a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint a végrehajtásuk érdekében kiadott, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló +15/1998.(IV. 30.) NM rendelet, a személyes gondoskodást nyújtó intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000.(I. 7.) SZCSM rendelet alapján végzi.

A bölcsőde feladatai: A bölcsődei nevelés-gondozás alapfeladatai az Országos Alapprogramban foglaltak szerint érvényesülnek a gyakorlatban:

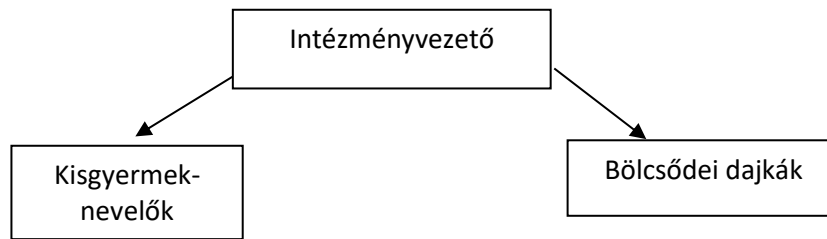
- A kisgyermek számára a családi nevelést segítve, a család erősségeire építve a gyermek fizikai és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtése.
- Magas szintű nevelői tevékenység végzése, mely hozzájárul a személyiségfejlődéshez úgy, hogy minden gyermek egyéniség maradjon a csoportban.
- Jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeihez igazodva.
- Elősegíteni a gyermek harmonikus fejlődését feltétel nélküli szeretettel és elfogadással.
- Identitásának erősítése, kompetenciájának figyelembevétele, tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, viselkedésminták nyújtása.
- A hátrányos helyzetű családok gyermekei esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.
- A szocializáció biztosítása az életkor, az egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

III. A BÖLCSŐDE SZERVEZETE

A bölcsődei ellátást segítő munkakörök

- intézményvezető 1 fő
- kisgyermeknevelő 4 fő
- bölcsődei dajka 2 fő

Szervezeti ábra

Intézményvezető

A bölcsődevezető felelős a gyermekek ellátásnak megszervezésért, a bölcsőde működéséért, a személyi, tárgyi feltételek biztosításáért.

A bölcsődevezető munkaköri leírása:

- magas színvonalú szakmai munka biztosítása, szervezése, ellenőrzése,
- a költségvetési szervek vezetői számára jogszabályban előírt pénzügyi gazdasági feladatok és jogkörök felelősségteljes ellátása,
- a jogszabályokban és a fenntartó által előírt szabályzatok, tervek, szakmai programok kidolgozása,
- ellátja a bölcsőde teljes jogú képviselőjét,
- valamennyi dolgozó tekintetében gyakorolja a munkáltatói jogokat
- tervezi, és megszervezi a szakdolgozók képzését, továbbképzését,
- figyelemmel kíséri, értékeli a bölcsőde ellátottsági és működési mutatóit, elemzi a működés szakmai hatékonyságát,
- tanulmányozza és értékeli a szülők véleményét a bölcsőde működéséről,
- kapcsolatot tart a fenntartóval, a Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalával, társintézményekkel, társadalmi szervezetekkel,
- elkészíti az intézmény Szakmai Programját, egyéb szabályzatait,
- elkészíti a dolgozók munkaköri leírását,
- végzi a panaszok és bejelentések kivizsgálását és megteszi a szükséges intézkedéseket,
- felelős az intézmény gazdálkodásáért,
- ellenőrzési és beszámoltatási jogkörrel rendelkezik,
- felelős a bölcsőde szakszerű működéséért,
- felelős a bölcsődében lévő vagyontárgyak rendeltetésszerű használatáért,
- felelős a bölcsőde dolgozóinak munkájáért,
- felelős a bölcsődében gondozott gyermekek harmonikus fejlődéséért,

- a helyi adottságok figyelembevételével megszervezi a bölcsőde munkarendjét, a gyermekek napirendjét és dolgozók munkaidő beosztását,
- ellenőrzi a bölcsőde nevelési-gondozási feladatainak ellátását,
- fertőző megbetegedések esetén ellenőrzi és felügyeli az ÁNTSZ vonatkozó utasításainak végrehajtását,
- megszervezi, levezeti a munkaértekezleteket, szülői értekezleteket,
- rendszeresen ellenőrzi a szakdolgozók, és technikai munkatársak magatartását,
- ellenőrzi a vezetett dokumentációt, a takarítás elvégzését,
- felelős az ellenőrzés elvégzéséért, a szükséges intézkedések megtételéért,
- köteles a jogszabályok változását figyelemmel kísérni, és gondoskodni az esetleges változtatások végrehajtásáról,
- törekszik arra, hogy minden csoportnak állandó kisgyermeknevelői legyenek, a napirend megtervezéséhez szakmai segítséget nyújt,
- ha a gyermek megbetegszik, gondoskodik arról, hogy a szülőt értesítsék, és a gyermeket elvigyék a bölcsődéből,
- felelős azért, hogy minden ételféleségből mintát tegyenek el, különös gonddal ügyel a tejkonyha munkájára,
- a bölcsőde egész dokumentációjának megfelelő, naprakész, hiteles és pontos vezetéséért is felel,
- a szolgáltatás igénybevételéről a KENYSZI/TEVADMIN elektronikus nyilvántartásban rendszeres jelentési kötelezettséget tesz,
- kezeli a bölcsőde gyógyszerkészletét, gondoskodik a gyógyszerek megfelelő tárolásáról,
- gondoskodik a munkavédelmi és tűzvédelmi utasítások betartásáról,
- szakmai tudását a követelményeknek megfelelően szinten tartja, továbbképzéseken vesz részt,
- évenként köteles részt venni a munka-, balesetvédelmi és tűzrendészeti oktatásban

Kisgyermeknevelő

Munkáját a bölcsődevezető utasítása alapján látja el. Napi munkáját a munkarendben foglaltak szerint végzi. A munkaidő pontos kezdése, betartása, a jelenléti ív naprakész vezetése kötelező.

Heti munkaideje: heti 40 óra

A teljes napi munkaidőből 7 órát kell csoportban eltölteni a (257/200.(XII.26.)7.§, a fennmaradó egy órában családot látogat, szükség szerint helyettesít vagy az adminisztrációs feladatait látja el. Munkabeosztása: 05.30-16.30-ig, váltott munkarendben.

Munkaidő alatt a bölcsőde területét csak a bölcsődevezető engedélyével hagyhatja el. Éves szabadságot az egység kisgyermeknevelőivel összhangban ütemezi. Távolmaradását szabadság esetén 3 nappal előbb, egyéb ok miatti hiányzást munkakezdésre, illetve előtte jelentse be. Munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi oktatáson vesz részt, az ott hallottakat a balesetmentes munkavégzés érdekében köteles betartani.

Kisgyermeknevelő munkaköri leírása

- Elősegíti a gyermekek helyes testi-szellemi fejlődését. Ennek érdekében figyelembe veszi: a gyermekek életkori sajátosságait, a gyermekek korát, egyéni adottságait, egyéni bánásmódot, „sajátgondozó” rendszert. A gyermekek higiénés és magatartási szokásainak kialakítását és a közösségi élet szabályait. A gyermekek levegőn való tartózkodását. Minél hosszabb időt tartózkodjanak a levegőn a gyermekek (játékidőben, alvásidőben), az időjárás figyelembevétele télen és nyáron egyaránt fontos. (Télen -5 C-ig, kánikula esetén szabadban tartózkodás de. 11 óráig, du. 15,30 órától.) A gyermekek játéktevékenységének biztosítását.
- Törekszik a szülőkkel a jó kapcsolat kialakítására. Átadásnál-átvételnél adjon és kapjon információt a gyermekekről, a szülőtől szóban és az üzenő füzet útján írásban. Felvétel előtt elvégzi a gyermekek családlátogatását a kiadott szempontok alapján. A házirendet a szülőkkel betartatja.
- Részt vesz a szülői értekezletek megszervezésében.
- Megszervezi és megtartja a fogadóórát.
- A napközben megbetegedett gyermekeket ellátja és értesíti a szülőket, hogy a beteg gyermek mielőbb kikerüljön a közösségből. A gyermek sérülése esetén üzenő füzetben tájékoztatja a szülőt.
- A gyermeket tisztántartja, szükség szerint megfürdeti. Gondoskodik a ruházata, törölközője, ágyneműje tisztántartásáról. (Törölközőt hetente két alkalommal, ágyneműt hetente cserél, illetve szükség esetén.)
- Betartja a higiénés követelményeket. A hőmérőket tisztántartja, minden szükséges alkalommal a pakoló és kézfertőtlenítés lehetőségét biztosítja, játékokat rendszeresen (hetente / két hetente és szükség szerint) lemossa, fertőtleníti

- Az előírásnak megfelelően meghatározott időpontban súlyt, hosszt mér, ezeket dokumentálja.
- A gondozási adminisztrációt pontosan vezeti.
- Elvégzi a gyermekek étkezésével kapcsolatos feladatokat (kóstolás, tálalás, dokumentálás).
- A gyermekek alvás ideje alatt adminisztrációt végez.
- Biztosítja a játéktevékenység feltételeit.
- Jelenti a bölcsődevezetőnek az egységen belül történt eseményeket: műszaki meghibásodást, bűtor, játék, textil igényét, balesetet, rosszulletet.
- Köteles részt venni mindazon szakmai képzésen, továbbképzésen, amelyre munkáltatója kirendeli.
- Belső továbbképzésen, szakmai értekezleten köteles részt venni.
- Szakmai felkészültségének növelése érdekében köteles folyamatosan tájékozódni a korszerű nevelési-gondozási elvekről.
- Az elmélyült, alkotó, szabad játéktevékenység feltételeit biztosítja. A gyermekek egymás melletti és együtt játszási igényeit egyaránt támogatja.
- A gyermekek egészséges személyiségfejlődésének érdekében különös gonddal segíti elő az én-tudat kialakulását. Az önállósági törekvéseket támogatja, a helyes kulturhigiénés szokások elsajátítását szorgalmazza.
- A nyelvtanilag helyes beszéd, megfelelő artikuláció, a gyermek szintjének megfelelő szóhasználat alapvető követelmény. Fontos, hogy a gondozónő sok gyermekdalt, verset, mondókat ismerjen, és megfelelően alkalmazza az ellátás során.
- Közreműködik a gyermekcsoport napirendjének összeállításában és a gondozónői munkarend elkészítésében.
- Munkája során kapcsolatba kerül a körzeti védőnővel, valamint a gyermekek intézményváltásakor az óvónőkkel. A gyermek érdekében a szükséges és elegendő információkat adhatja át a gyermek fejlettségi szintjére vonatkozóan.
- A gondozására bízott gyerekeket nem hagyhatja felügyelet nélkül.
- A kisgyermeknevelő mindaddig köteles a gyermekcsoportot ellátni, amíg a szolgálatot a váltó kisgyermeknevelőnek át nem adta, illetve a gyermeket a szülő haza nem vitte.
- A teljes napi munkaidőből egy órát adminisztrációra (üzenő füzet, törzslap, fejlődési napló írása), felkészülésre, műhelymunkára, illetve a csoport életének szervezésével

kapcsolatos teendőkre, tehát a munkaköri feladatokkal kapcsolatos tevékenységek ellátására köteles fordítani a munkahelyén.

Felelős:

- A gondozási-nevelési munka magas színvonalú következetes végrehajtásáért.
- A gyermekek egészséges, testi-szellemi fejlődéséért.
- Az adminisztráció pontos vezetéséért.
- A gyermekek állandó felügyeletéért.
- A bölcsődei csoportszoba berendezési és felszerelési tárgyait óvja. A csoportszobában elhelyezett leltári tárgyakért és általa használt eszközökért felelőséggel tartozik.
- Saját egészségének védelméért.
- Környezete rendjéért, tisztaságáért.
- Az etikai szabályok betartásáért.
- Köteles az egészségügyi kiskönyvét előírásnak megfelelően megcsináltatni, magánál hordani és kérésre bemutatni.
- Az általa használt tisztító-, és fertőtlenítő szerek biztonságos tárolásáért, és gazdaságos felhasználásáért.
- A közegészségügyi, higiénés követelmények betartásáért.

Helyettesítések rendszere

A bölcsődevezetőt az általa írásban megbízott kisgyermeknevelő helyettesíti.

A bölcsődei kisgyermeknevelők szükség szerint egymást helyettesítik.

A bölcsődei dajkák rövid idejű távolléte esetén dolgozói átcsoportosítás, hosszabb hiányzás esetén határozott idejű megbízott dolgozó helyettesíti.

Bölcsődei dajka

Munkáját a bölcsődevezető utasítása alapján látja el. A munkaidő pontos kezdése, betartása, a jelenléti ív naprakész vezetése kötelező. Heti munkaideje: heti 40 óra

A dajkák munkaideje kettő hetes forgórendszerben: 5:30-13:30; 09:00-17:00 óra közötti változó munkarend.

Feladatai:

- Ellátja a gondozási egységek takarítási munkálatait.
- Gondoskodik az udvar, a kert és a terasz tisztántartásáról.
- Rendben tartja a homokozót, naponta meggyőződik a játszóudvar balesetmentességéről.
- A csoportszobákba az ételt beviszi, az étkezőkocsikat a konyhához kitolja.
- Ágyakat, ágybetéteket, matracokat előkészíti, alvás után a helyére rakja.
- Munkaköri feladata az ételminták ÁNTSZ előírás szerinti tárolása. A HACCP rendszer előírásait betartja.
- A mosogatást a közegészségügyi előírásoknak megfelelően végzi.
- Az ágynemű cseréjét szükség szerint elvégzi.
- A gyermekekkel nem végezhet gondozó - nevelő tevékenységet, a szülőket nem tájékoztathatja a napi eseményekről. Szükség esetén kizárólag felügyeletre kérhető meg.
- Hetente a csempézett falfelületet, levegőztető ágyakat fertőtlenítő vízzel lemossa, teraszt felmossa, kerti bútorokat lemossa. Havonta ajtó- és ablakkeretek, radiátorok, falak portalanítását elvégzi Negyedévenként bútorok, szőnyegek, padló vegyszeres tisztítását elvégzi. Textíliák mosásáról gondoskodik. A takarítás mindig nedves fertőtlenítő ruhával történjen.
- A nyári zárás idején teljes nagytakarítást végez, beleértve a festés utáni munkákat is.
- A kisgyermeknevelő által kikészített játékokat lemossa, fertőtleníti. A lemosható játékokat szükség szerint naponta folyó meleg vízzel kell lemosni.
- Hetente egyszer, járvány idején naponta fertőtleníteni kell. A fertőtlenített játékokat folyó vízzel alaposan le kell öblíteni.
- A takarítást úgy kell végezni, hogy a gyermekeket ne zavarja, tehát érkezésük előtt vagy távozásuk után. Csak azokat a helyiségeket lehet takarítani napközben, ahol gyermekek nem tartózkodnak.
- A takarítás nyitott ablaknál végzi. A szobákat étkezés után rendbe kell tenni, az ételmaradékot el kell távolítani. A padló tisztítása fertőtlenítő szert tartalmazó nedves ruhával történhet.
- Külön takarítóeszközt (vödör, felmosó, lemosó) kell használni a csoportszobákban, fürdőszobában, WC-ben. A takarítóeszközöket használat után ki kell mosni és a tisztítószerekkel együtt el kell zárni az erre a célra kijelölt helyre.
- A tisztító és fertőtlenítő szereket a mindenkori közegészségügyi előírások figyelembevételével az utasításoknak megfelelően kell alkalmazni és tárolni.

- A végzett munkáról, felhasznált anyagokról nyilvántartást vezet.
- Technológiai, munkavédelmi, tűzvédelmi szabályok szigorú betartása.
- A munkavégzés befejezése után a gépek áramtalanítása, kikapcsolása.
- Közvetlen anyagi és erkölcsi felelősséggel tartozik.
- Munkáját közvetlen felettesének irányítása és felügyelete alatt a hatályos jogszabályok és rendelkezések szerint végzi.
- Évenként köteles részt venni a munka-, balesetvédelmi és tűzrendészeti oktatásban.

IV. A MŰKÖDÉS RENDJE

A gyermekek intézménybe való felvételének rendje, jogosultak köre, igénybevételének módja

Az ellátásra jogosultak köre

A Bölcsődébe az a gyermek vehető fel, akinek szülei, nevelői, gondozói – munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, vagy egyéb ok miatt – a napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni.

A Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik – fogyatékos gyermek az ötödik – életévének betöltéséig, speciális esetben azon év december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik – fogyatékos gyermek az ötödik – életévét betölti.

Bölcsődében a gyermek annak a nevelési évnél a végéig nevelhető, melyben a harmadik életévét betölti. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A bölcsődei felvétel során elsőbbséget élveznek a Dunakilitin bejelentett állandó lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező és életvitelszerűen is Dunakilitin tartózkodó családok gyermekei.

A bölcsődébe a szabad férőhely terhére feketeerdei, dunaszigeti és bezenyei gyermek is felvehető.

Az ellátás igénybevételének módja

A Bölcsődébe a felvétel kérelemre történik, melyet a törvényes képviselő terjeszthet elő az intézményvezetőnél, az intézmény által rendszeresített nyomtatványon a szükséges mellékeltek csatolásával.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét – a szülő hozzájárulásával – a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos, a háziorvos, a családgondozó, a gyermekjóléti szolgálat vagy a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A bölcsődébe való jelentkezés folyamatos.

A kérelmekről, illetve a felvételtől az intézményvezető a szükséges dokumentumok teljes körű benyújtását követően dönt, aminek eredményéről haladéktalanul írásban értesíti a szülőt/törvényes képviselőt.

Amennyiben a felvételi kérelmet férőhelyhiány miatt nem lehet teljesíteni, úgy a gyermeket várólistára kell venni. Üresedés esetén, a listán szereplő gyermek törvényes képviselőjét haladéktalanul értesíteni kell.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a törvényes képviselővel megállapodást köt

A gyermek távolmaradásának, mulasztásának igazolására vonatkozó rendeletek

Ha a gyermek az bölcsődei ellátásban nem vesz részt, a szülőnek a mulasztást igazolnia kell.

Ha a szülő a hiányzásról a megelőző munkanapon 12 óráig tájékoztatja az intézményt, akkor a hiányzás napi térítési díjat nem kell kifizetni. A be nem jelentett hiányzás esetén a szülő a térítési díj visszafizetésére nem tarthat igényt.

Szintén az előző munkanapon 12 óráig kell jelezni, ha hiányzás után a gyermek a bölcsődébe visszatér

A térítési díj befizetésére vonatkozó szabályok

Térítési díj mértékét az Önkormányzat rendeletben szabályozza és annak tartalmáról az intézmény megfelelő módon tájékoztatja a szülőket.

Az intézmény üzemeltetése

Az intézmény üzemeltetése a fenntartó által meghatározott nyári zárvatatás alatt szünetel, ilyenkor történik az intézmény szükség szerinti felújítása, karbantartása, valamint nagytakarítása.

Az intézmény nyári zárvatatásáról legkésőbb február 15-ig a szülőket tájékoztatni kell.

Az intézmény nyitvatartási idején belül az intézménybe járó gyermekek hozzátartozói, csak a vezető tudtával és engedélyével tartózkodhatnak az intézményben, ill. az intézmény kertjében.

V. NEVELÉSI-GONDOZÁSI MUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSÉNEK RENDJE

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata a bölcsődében folyó szakmai tevékenység hatékonyságának mérése. A belső ellenőrzés kiterjed a bölcsőde működésének minden területére. A bölcsődei nevelés belső ellenőrzésének megszervezésért, működtetéséért a bölcsődevezető a felelős. Az ellenőrzés éves terv szerint történik, melyet a bölcsődevezető készít.

A nevelés-gondozás belső ellenőrzésére jogosult:

- bölcsődevezető

A belső ellenőrzésének módszerei:

- látogatások
- gyermeki tevékenység megfigyelése
- beszámoltatások szóban és írásban
- írásos dokumentumok.

Az ellenőrzés tapasztalatait az érintettel egyénileg kell megbeszélni, megállapítva az esetleges hiányosságok megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket. A nevelési év záró értekezletén értékelni kell a nevelési-gondozási munka belső ellenőrzésének eredményeit, az ellenőrzés általánosítható tapasztalatait.

VI. INTÉZMÉNYI FÓRUMOK

Vezetői értekezlet

A Bölcsőde vezetője havi rendszerességgel hívja össze.

Résztevők: a bölcsőde minden dolgozója

Megtárgyalják:

- az intézmény egészét érintő szervezeti és működési kérdéseket,
- az éves munkatervet és annak értékelését,
- az éves továbbképzési tervet,
- a létszámok alakulását,
- beszerzési és karbantartási igényeket,
- értékelik az élelmezést,
- szakmai kérdésekben konzultálnak,

Az értekezletről az intézményvezető emlékeztetőt készít, feladat határidő megjelöléssel,

Intézményi értekezlet

Az intézmény vezetője hívja össze, szükség szerint, de legalább félévente.

Résztevő: valamennyi dolgozó.

Megtárgyalják:

- az intézményben, az eltelt időszakban végzett munkát,
- az észlelt hiányosságokat és annak megszüntetési módját,
- a munkafegyelmet,
- a várható feladatokat,
- a dolgozók javaslatait.

Az értekezletről emlékeztető feljegyzést kell írni.

Kisgyermeknevelői testület működése

A testület az intézmény kisgyermeknevelőinek közössége, a bölcsőde legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve. A testület véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik minden, az intézményt, a nevelési-gondozási munkát érintő ügyben.

Érdekképviseleti Fórum

Az intézmény a Szociális törvény és Gyermekvédelmi törvény alapján működteti az érdekképviseleti fórumot, melyről külön szabályzat rendelkezik.

A vezető és a szülők közötti kapcsolattartás rendje

A bölcsődét, mint intézményt érintő ügyekben a szülői munkaközösség vezetőjével a bölcsődevezető, a csoportszintű ügyekben a kisgyermeknevelők tartják a kapcsolatot. A bölcsődevezető a bölcsőde szülői szervezetének képviselőjével az együttműködés tartalmát és formáját évente egyeztet. Meg kell hívni a szülői szervezet képviselőit a nevelőtestületi értekezlet azon napirendi pontjának tárgyalására, amelyben véleményezési, illetve egyetértési joguk van.

A bölcsődei szülői szervezetet véleményezési jog illeti meg:

- az SzMSz szülőket érintő rendelkezéseiben
- a bölcsőde és a család közötti kapcsolattartás rendjének meghatározásában

A kisgyermeknevelők és a szülők kapcsolattartása, a szülők tájékoztatásának formái

A kisgyermeknevelők és a szülők folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről. Ez alapvető fontosságú a családokat segítő gyermeknevelésben.

Tájékoztatási formák:

- beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor
- szülői értekezlet
- hirdetőtábla
- üzenőfüzet
- időpontegyeztetés után egyéni beszélgetés
- szervezett programok

Panaszkezelési eljárás

Az intézmény vezetője és dolgozói előre meghatározott időpontokban fogadóórát tartanak. Előzetes egyeztetés alapján ettől eltérő időpontban is fogadnak.

Az intézményvezető köteles a hozzá szóban vagy írásban érkezett panaszt kivizsgálni, vagy illetékesség hiányában a megfelelő szervnek továbbítani. Az írásban benyújtott panaszt iktatni kell. Ezekre az intézményvezető köteles 30 napon belül írásban válaszolni.

VII. AZ INTÉZMÉNY MUNKARENDJE, NYITVATARTÁSA

A nevelésiév szeptember 1-jétől augusztus 31-éig tart. Az intézmény hétfőtől péntekig ötnapos munkarenddel működik. Nyitvatartási idő: 5:30- 16:30.

A kisgyermeknevelők munkaidejét a 257/2000. (XII. 26.) Kormány rendelet szabályozza. Eszerint „a teljes napi munkaidőből 7 órát kell a munkahelyen eltölteni” A fennmaradó 1 órában más megjelölt helyen teljesítik a munkaköri kötelezettségeiket.

A bölcsődei dajka napi 8 órában, a nyitvatartási időhöz igazodva dolgozik.

Nyári zárva tartás

Az intézmény a fenntartó által meghatározott időpontban nyári takarítás- karbantartás céljából zárva tart. A nyári zárva tartás időpontjáról február 15-éig kell a szülőket tájékoztatni.

Bölcsődék Napja

A 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 45/A.§ értelmében minden év április 21., nevelés nélküli munkanap. Amennyiben ez a nap a heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, akkor az azt követő munkanap.

VIII. AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATAI

- Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály
- polgármester, jegyző, Közös Önkormányzati Hivatal pénzügyi csoportja
- Kiserdei Óvoda
- védőnői szolgálat,

- gyermekorvos,
- Családsegítő Központ
- NÉBIH, ÁNTSZ munkatársai,
- Magyar Bölcsődék Egyesülete,

IX.ADATKEZELÉS, ADATVÉDELEM

A bölcsőde munkatársainak tudomására jutott adatok és tények nyilvántartására és kezelésére, valamint az általuk adott információk és adatok védelmére a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény, a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A fenti törvényekben nem szabályozott egyéb kérdésekben tevékenységükre a Szociális Munka Etikai Kódexe az irányadó.

A bölcsőde vezetője, az intézmény munkatársai kötelesek gondoskodni az illetéktelenek és más személyekre nem tartozó adatok megőrzéséről. A személyes adatok kezelését jogszerűen és tisztességesen, valamint az érintett számára átlátható módon kell végezni. Adatvédelmi szempontból a dolgozókról készített kép és hanganyag személyes adatnak minősül, ezért hozzájárulási nyilatkozat szükséges azok megjelentetéséhez.

A gyermekek személyes adatainak kezelése csak akkor és olyan mértékben jogszerű, ha a hozzájárulást a gyermek feletti szülői felügyeletet gyakorló adta meg, illetve engedélyezte. A közvetlenül a gyermek részére nyújtott megelőzési és tanácsadási szolgáltatások esetében nincs szükség a szülői felügyelet gyakorlójának hozzájárására.

Adatvédelmi szempontból a gyermekekről készített kép és hanganyag személyes adatnak minősül, ezért hozzájárulási nyilatkozat szükséges azok megjelentetéséhez a felügyeleti jogot gyakorló szülőtől.

X. ZÁRÓ RENDELKEZÉS

A szabályzat 2021. január 1-jétől hatályos.

MUNKATERV EGY NEVELÉSI ÉVRE

Az intézmény éves feladatok megvalósításában a családok támogatását, segítségét tűzte ki céljául. Falusi bölcsőde lévén szoros kapcsolatot igyekszünk kialakítani a családokkal, szülői szervezettel. Célunk a szakmai programban leírt család-barát bölcsőde kialakítása, ennek megfelelően elkészített a két csoport munkatervre játékokra (egyéb játékok), mese, vers a bölcsődében, készülődés az ünnepekre.

Nevelési célunk a gyermekekkel:

Olyan érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat kialakítása, amire alapozni lehet a pszichés és szomatikus fejlődésüket.

- **egészséges életmód szokásainak kialakítása**
- **önálló aktív tevékenységük támogatása**
- **egymáshoz való alkalmazkodás elsajátítása**
- **érdeklődés felkeltése új dolgok iránt**
- **együtt játszás segítése**

SZEPTEMBER

- új gyerekek felvétele, adminisztrálás, családlátogatások
- folyosó és az átadó dekorálása (felelős: az aktuális csoport kisgyermeknevelői forgó rendszerben)
- csoportok elosztása, csoportszobák kialakítása és ellenőrzése
- nevelőnők munkaidejének megszervezése
- új gyermekek beszoktatása, játék az udvaron
- nevelői megbeszélés megszervezése
- fogadóórák megbeszélése
- csoportnaplók, csoportok ellenőrzése
- hóvégi összesítések elvégzése
- fejtetű jelentés elkészítése ÁNTSZ-nek
- technikai személyzet munkájának ellenőrzése
- udvarrend ellenőrzése

OKTÓBER

- szülői értekezlet, szülői fórum tagjainak megválasztása
- őszi érkezése, ősszel kapcsolatos témák
- őszi termés gyűjtése, mondókák versek tanulása
- dekoráció készítése (felelős: az aktuális csoport kisgyermeknevelői forgó rendszerben), a dekorációt szeptember végéig kell elkészíteni.
- csoportlátogatások
- folyamatos, hóvégi feladatok
- hóvégi összesítések elvégzése
- fejtetű jelentés elkészítése ÁNTSZ-nek

NOVEMBER

- őszi munkák folytatása
- hó végén készülődés a Mikulásra, dekoráció (felelős: az aktuális csoport kisgyermeknevelői forgó rendszerben)
- munkatársi értekezlet
- költségvetés tervezése
- leltár előkészítése
- szociális munka napja
- hóvégi összesítések elvégzése
- fejtetű jelentés elkészítése ÁNTSZ-nek
- csoportnaplók, csoportok ellenőrzése

DECEMBER

- Mikulás a bölcsődében
- karácsonyi készülődés, dekorációkészítés (felelős: az aktuális csoport kisgyermeknevelői forgó rendszerben)
- mondókák, énekek karácsonyi hangulatban
- készülődés karácsonyra (felelős: csoportvezető kisgyermeknevelők)
- énekek, versek tanulása
- saját kezűleg apró díszek készítése
- csoportszobák díszítése az ünnep hangulatához igazodva
- település közösségi adventi programján részvétel
- zeneiskolások műsora
- folyamatos, hóvégi feladatok
- zárás, leltár
- év végi beszámoló készítés
- hóvégi összesítések elvégzése
- fejtetű jelentés elkészítése ÁNTSZ-nek
- technikai személyzet munkájának ellenőrzése
- téli leállás

JANUÁR

- munkatársi értekezlet
- újév köszöntése
- beszélgetés az ünnepről, élményekről
- téli játékok, hóember készítés
- mese a télről, hóról
- éves szabadságok kiszámítása, szabadságterv készítése
- költségvetés benyújtása, folyamatos, hó végi feladatok
- hó végi összesítések elvégzése
- fejtetű jelentés elkészítése ÁNTSZ-nek

- technikai személyzet munkájának ellenőrzése
- csoportnaplók, csoportok ellenőrzése

FEBRUÁR

- munkatársi értekezlet
- farsangra készülődés (felelős: az aktuális csoport kisgyermeknevelői forgó rendszerben)
- dekorálás, dekorációkészítés, /január végére! /
- farsangi szemüveg, csákó készítés, zenehallgatás, táncolás
- farsangi bál
- nyári szünet idejének meghatározása, óvodával egyeztetve
- folyamatos, hóvégi feladatok, hó végi összesítések elvégzése
- fejtetű jelentés elkészítése ÁNTSZ-nek

MÁRCIUS

- munkatársi értekezlet
- tavaszvárás, tavaszi dekoráció készítése (felelős: az aktuális csoport kisgyermeknevelői forgó rendszerben)
- több idő töltése az udvaron, az évszakra jellemző növények felfedezése
- tavaszi témájú színezők
- MÁV igazolványok érvényesítése
- március 15-ei témájú képek, színezők, feladatok
- továbbképzési lehetőségek keresése
- Óvodaérett gyermekek névsorának előkészítése
- hó végi összesítések elvégzése
- fejtetű jelentés elkészítése ÁNTSZ-nek
- technikai személyzet munkájának ellenőrzése

ÁPRILIS

- munkatársi értekezlet
- húsvéti készülődés, dekoráció (felelős: az aktuális csoport kisgyermeknevelői forgó rendszerben)
- csoportszobák dekorálása
- mondókák, versek a nyusziról, tojásfestés
- nyuszi érkezése
- Bölcsődék napja megünneplése (április 21.)
- készülődés Anyák napjára (felelős: csoportvezető kisgyermek nevelőnők)
- hó végi összesítések elvégzése
- fejtetű jelentés elkészítése ÁNTSZ-nek

MÁJUS

- munkatársi értekezlet
- dolgozók egészségügyi alkalmassági vizsgálata
- udvari játékok, homokozás
- készülődés a gyermeknapra
- gyermeknaptári családi délután megszervezése
- csoportnapló, jelenléti ív ellenőrzése
- nyári dekoráció elkészítése (felelős: az aktuális csoport kisgyermeknevelői forgó rendszerben)
- hó végi összesítések elvégzése
- fejtetű jelentés az ÁNTSZ-nek
- technikai személyzet munkájának ellenőrzése
- beszámoló a képviselő-testületnek

JÚNIUS

- munkatársi értekezlet
- játék az udvaron, homokozás
- összevont és csoport szülői értekezlet
- búcsúzás az óvodába menő gyermekektől
- pedagógusnapra készülődés
- csoportnaplók, csoportok ellenőrzése

JÚLIUS

- munkatársi értekezlet
- nyári témájú feladatok, színezők, dalok, zenék, énekek, mondókák
- játék az udvaron, homokozás
- érkező új gyerekek beszoktatása
- szabadságok kiadása
- karbantartási munkák elvégzése
- tűzriadó terv gyakorlása, dolgozók egészségügyi alkalmassági vizsgálata
- hó végi összesítések elvégzése
- fejtetű jelentés ÁNTSZ-nek
- nyári zárva tartás

AUGUSZTUS

- nyári zárva tartás
- munkatársi értekezlet
- nyomtatványok biztosítása
- játék az udvaron, homokozás
- hó végi összesítések elvégzése
- fejtetű jelentés elkészítése ÁNTSZ-nek